Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

urn:nbn:de:hbz:061:2-18118-p0001-0

Druckermarke: Renouard 1091

Paris: Pierre Viart
(1512 - 1523)

UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK
— Med.-Naturwiss. Abt. —
DÜSSELDORF

V 6'

Dv 7

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

urn:nbn:de:hbz:061:2-18118-p0002-6

DFG

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf
urn:nbn:de:hbz:061:2-18118-p0003-2
DFG

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf
urn:nbn:de:hbz:061:2-18118-p0004-7
DFG

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf
urn:nbn:de:hbz:061:2-18118-p0005-3
DFG

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf
urn:nbn:de:hbz:061:2-18118-p0006-9
DFG

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf
urn:nbn:de:hbz:061:2-18118-p0007-4

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf
urn:nbn:de:hbz:061:2-18118-p0008-0

Liber ſecretoꝝ

Alberti magni de virtutibus herbarū
lapidum & animalium quorundam,
Eiuſdemq; liber de mirabilibus mun
di, etiam de quibuſdam effectus cauſa
tis a quibuſdam animalibus &c.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf
urn:nbn:de:hbz:061:2-18118-p0009-9

¶ Liber aggregationis / ſeu liber ſecretorū Alberti magni de virtutibus herbarum / lapidū / ⁊ animalium quorum.

¶ Liber primus de virtutibus quarūdam herbarum.

Sicut vult philoſophus in pluribus locis. Omnis ſcientia de genere bonorū eſt. Verūtamen enim operatio aliquādo bona / aliquando mala: prout ſcientia mutatur ad bonum / ⁊ ad malum finem / ad quam operatur. Ex quo concluduntur duo quorum vnum ⁊ primuꝫ eſt: ꝙ ſcientia magicalis nō eſt mala. Nāqꝫ per eius cognitionem poteſt euitari malum / ⁊ proſequi bonum. Concluditur etiam ſecūdum ꝙ ex eo effectus laudatur propter finem. Atqꝫ vituperatur etiam finis ſciētie: aliquando non ordinatur ad bonū / vel ad virtutē. Ex hoc ſequitur ꝙ ſcientia / vel operatio aliquando bona / val mala.
Quia igitur magicalis / ſeu cognitio bona eſt vt preſuppoſitū eſt: ⁊ mala aliquātulum exiſtit i ſpeculatione rationū: ⁊ in ſpeculatiōe naturalium: ſecūdū ꝙ ab antiquis auctoribus examāt ⁊ percepi: immo ⁊ egomet Albertus vt in pluribus veritateꝫ inueni: ⁊ veritatem ſuppono ꝙ ab aliquo ex Chyrādis libro codē libro Alchorat. Primo narrabo de qbuſdā herbis, Secūdo de quibuſdā lapidibus / Tertio de qbuſdā animalibus: ⁊ de virtutibus eorumdem.

¶ Elytropia	Lilium.
Vrtica.	Viſculus quercinus.
Virga paſtoris	Centaurea.
Celidonia	Saluia.
Prouinca	Nepta / Verbena.

Lingua canis Meliſophylos.
Juſquiamus Roſa ſerpentina.

¶ Pꝛima herba apđ chaldeos vocat. Jreos. Apđ grecos Matuchiol. apud latinos Elitropia. Cuius interpꝛetatio dicitur ab elyos qđ eſt ſol: ⁊ tropos cõuerſio q꞉ ↄuerſa ē ad ſolē. Huius aūt ē virtus mirabilis ē: q꞉ ſi iſta colligatur ſole exiſtente ī Leone ī auguſto ⁊ inuoluatur ī lauri folio ⁊ ſimul addatur dēs lupi ⁊ feratur: nullꝰ contra ferentē poterit habere vocē loquēdi niſi verba pacifica Et ſi ei aliquid furet: ⁊ in nocte ſub capite ſuo ponat: videbit furē: oēs eius cõditiones. Et iterū ſi pđicat ponatur in aliquo templo vbi ſunt mulieres: quarū cõnubiū parte ſui frāgatur nūq̄ poteſt exire de tēplo niſi depõatur. Et hoc vltimum pꝛobatum eſt et veriſſimum.

¶ Scđa herba vocat a caldeis Royb A grecis olierībꝰ: a latinis vel gallicis vꝛtica: nūcupat. Hāc herbam tenēs in manu cum mille folio: ſecurꝰ eſt ab omni metu ⁊ ab omni fantaſmate. Et ſi id ponatur cum ſucco ſemperuiue ⁊ vngatur manꝰ ⁊ reſiduū ponatur in aqua ⁊ aquā intret vbi ſunt piſces: ad manus eius cõgregabuntur ⁊ etiā ad piſcellum. Et ſi extrahatur ſtatim reſiliunt ad loca pꝛopꝛia vbi erant pꝛius.

¶ Tertia herba a chaldeis Lorūboꝛot dicit: a grecis Allomot. A latinis virga paſtoꝛis Herbā hāc accipe ⁊ cum ſucco mādragoꝛe diſtēpera ⁊ da cani vel alteri aīali ⁊ ipꝛegnabit ī ſuo gn̄e. ⁊ hēbit fetū in ſuo gn̄e De quo fetu ſi accipiat dēs maxillaris ⁊ intigua tur ī cibo vel potu oēs q̄ inde potabūt mox incipiēt bellū: ⁊ cū volueris dolere: da ei ſuccū amātile. i. valerie: ⁊ ſic ⁊ ſtatim pax inter eos ſicut pꝛius.

¶ Quarta herba a chaldeis Aquillar dicit: q꞉ naſcitur tēpoꝛe quo aq̄le faciūt nidos ſuos a grecis dicit

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf urn:nbn:de:hbz:061:2-18118-p0012-2

Ualis latinis cedonia. Iſta herba tempore quo hy=
rũdines faciũt nidos naſcit̃ ꝗ etiã aqle. Hanc herbã
ſi quis cũ corde talpe habuerit. deuſcere omnes ho=
ſtes omnes cauſas: ⁊ omnes lites renouebit Et ſi p̃=
dicta ponatur ſuper caput infirmi: debet mori ſtatim
cantabit alta voce Si non lachꝛymabit.
¶ Quinta herba a chaldeis teriſi dicit̃: a grecis Uo=
rax: a latinis Prouẽtalis vel ꝓuincia. Illa cũ pulue
rizata cũ vermib⁹ terre circũuolutis ⁊ cum ſemperui=
ua amorẽ inducit inter virum ⁊ vxorem: ſi vtat̃ illo in
cabariſ. Et ſi cõpoſitio iſtorũ cũ aliquãtulo ſulphu=
ris: ponatur in ſtagno vbi ſũt piſces: oẽs morient̃. Et
ſi ad os bubali ponatur ſtatim crepabit per mediũ: ⁊
hoc experimẽtum eſt a modernis. Si iterũ dicta con
fectio ponatur in igne ſtatim conuertet̃ / in liuidium
colorẽ. Sexta herba a chaldeis vocat̃ Bieth: a gre
cis Rhet⁹ a latinis Nepta. Hãc herbam accipe ⁊ mi
ſce cũ lapide inuẽto in nido vpupe auis: ⁊ frices ven
trẽ alicui⁹ aialis ⁊ imp̃gnabit̃ ⁊ hẽbit fetũ in ſuo gñe
nigerrimũ. Et ſi eis ponat̃ ad nares ſtatim terra ca=
dẽt velut mortus poſt modicũ vero ſpacij curabunt̃
⁊ ſi p̃dictũ ꝯpoſitũ in vaſe apũ ponatur nunꝗ̃ fugiẽt
ſed ibi ꝯgregabuntur apes. ⁊ ſi apes ſubmergantur
⁊ quaſi moꝛiantur: ⁊ in ꝯfectione p̃dicta ponãt̃ poſt
modicum tpis vel per ſpaciũ vnius hore recuperabũt
vitam. Nã ⁊ illud ꝓportionatur qualitati deperdite
⁊ ſignũ ad hoc eſt ꝙ ſi muſce ſubmerce in cineribus te
pidis ponũtur poſt modicũ ſpaciũ vitã recuperabũt
¶ Septĩa herba a chaldeis Algeil: A grecis Oroſ
A latinis ligua canis nũcupat̃. Herbã hãc cũ corde
ranicule et ei⁹ matrice pone vbi vis ⁊ poſt modicum
tẽporis congregabuntur omnes canes ville. et ſi pꝛe
dictũ ſub police pedis habueris omnes canes obmu

teſcent nec poterunt latrare: et ſi predictum in collo
alicuius canis poſueris: ita ꝙ non poſſit ore attige-
re ſemper vertetur in circuitu ad modum volubilis
rote donec cadat in terram velut mortuꝰ: et hoc eſt
expertum noſtro tempore.

¶ Octaua herba a caldeis Manſeſa: a grecis vēto
ſin a latinis vel gallicis Juſquiamꝰ dicit. Hāc her-
bā accipe ⁊ miſce cū realgalis ⁊ hermodatillis: ⁊ po-
ne in cibo canis rabidi ⁊ ſtatim pibit. ⁊ ſi ſuccus eius
cum ſupradicti poſueris in cipho argēteo minutiſſi-
me franget. ⁊ ſi ſupradictum cū ſanguine leporis in-
uenis cōmiſcueris. ⁊ in pelle leporis cōſerues: oīes
lepores cōgregabuntur ibidē donec remotū fuerit.

¶ Nona herba a caldeis Augu. a grecis a mala: a
tinis Liliuz. Si hāc herbā ſole exiſtēte in Leonis ſi-
gno coloris: ⁊ cū lauri ſucco ꝯmiſcueris. Deīde ſub
ſignio tēpore aliquo ſuccum illum poſueris fiēt ver-
mes. De quibus ſi fiat puluis et ponatur circa collū
alicuiꝰ vel in veſtimentis ſuis nunꝗ̄ dormiet vel dor-
mire poterit quouſq̧ depoſitum fuerit. ⁊ ſi predictū
ſub fimo poſueris et de vermibus inde naſcentibus
aliquē vnxeris ſtatim inducet ad febrē. ⁊ ſi predictū
ponat in vaſe aliquo vbi ſit lac vaccē: ⁊ cooperiatur
de pelle alicuius vacce vnius coloris omnes vacce a
mittent lac ſuum et hoc maxime expertuz eſt tempo
re noſtro a quibuſdam ſortilatoribus.

¶ Decima herba a chaldeis dicit Luperax: a grecis
Eſifena. a latinis Viſcꝰ querci. ⁊ creſcit in arboribꝰ
trāſferato arbore. Hec herba cū quadaz alia herba
vt dicit Martegon. i. ſilphium vt ſcribitur in lingua
theotonica oīes ſeras aperit: ⁊ ſi predictum cōpo-
ſitū in ore alicuiꝰ ponatur ⁊ cogitetur de aliquo ſi de
bet accidere corde infigit, ſi autē nō corde reſilit. Sz

ſi predictū ad arborem ſuſpēdatur cū ala hyrūdinis
Ibi cōgregabuntur aues/ bene per quinqꝫ miliaria.
et hoc vltimum tempore meo eſt expertum.
¶ Undecia herba a chaldeis Iſiphilon/ dicit a gre
cis Orlegon: a latinis Cētaurea vocatur. Hāc autē
herbā dicunt magi habere mirabilem virtutem. Si
enim adiungatur cū ſanguine vppupe femelle. ꝛ po
natur cum oleo in lucerna: omnes circūdātes credēt
ſe eſſe magos: ita ꝙ vnꝰ altero credet ꝙ ſuū caput ſit
in celo ꝛ pedes in terra: ꝛ ſi predictū ponatur in igne
ſtellis lucentibus videbitur ꝙ ſtelle currāt adinuicē
ꝛ debellent. ꝛ ſi iterum predictum cathaplaſma po-
nat ad narres alicuius pre timore quem habebit fu-
giet vehementer et hoc expertum eſt.
¶ Duodecia herba a caldeis colorta vel colorīcō a
grecis Clamor: a latinis ſaluia cōit ē nūcupata hec
aūt herba putrefacta ſub fimo in vaſe vitreo ꝓcreat
quādā vermen vel auē habētem caudam in modum
merule de cuius ſanguine ſi tangatur aliqs in pecto
re amittet ſenſum per quindena ꝛ plus: ꝛ ſi pdictus
ſerpēs cōburatur: ꝛ ponatur cinis in igne/ ſtatim fi-
et yſiris tonitrui horribilis. Et ſi pdictus puluis po
natur in lampade/ et accendatur: videbitur ꝙ tota
domꝰ ſerpētibꝰ repleatur. ꝛ hoc ē exptū a modernis
¶ Tertiadecia herba a caldeis olphanas/ a grecis
Pilioriōn: a latinis verbena dicit. Hec autē herba
vt referūt magi collecta ſole exñte in ſigno arietis ꝛ
coniecta cuꝫ grano peonie vniꝰ anni caducos a ma
lo morbo curat. ꝛ ſi ponat ī terra pigui poſt octo ſe-
ptimanas: gñabūt vermes: qui ſi aliquem tetigerint
ſtatiꝫ morient: ꝛ ſi predictum ponatur ī colūbario: oēs
colūbe ꝯgregabunt ibi: ꝛ ſi puluis illoꝝ ī ſole ponat

videbitur q̄ ſol ſit liuid⁹. Si autem puluis ponatur in loco vbi homines habitant vel iacent inter duos amantes: ſtatim ſit lis vel malicia inter eos.
¶ Quartadecia herba a chaldeis Celayos dicit᷑ a Grecis. Caſini. a latinis Meliſophilos de q̄ Macer facit mētionē. Hec aūt herba collecta virides: ꝛ pie cta cū ſucco cipreſſi vnius anni poſita in pulmēto facit pulmētū videre plenū vermib⁹ et deferentē facit eſſe benignū et graciosum et aduerſarios deuincere Et ſi predicta herba ligetur collo bouis: ſequetur te quocūq̄ ieris. et ſi predicto ſucco corrigiā miſcueris ꝛ de parte ſudoris hominis ruffi: et de ſubaſellis ſtatim cingens crepabit per medium.
¶ Quitadecia herba a chaldeis Egleriſa: a grecis yſaphinus: a latinis Roſa dicit᷑. ꝛ eſt herba cui⁹ flos ē notiſſim⁹. Accipe granū ei⁹ ꝛ granū ſinapis et pedē muſtelle. hec ſuſpēde in arbore ꝛ de cetero nō fructificabit. et ſi predictū ponat᷑ circa rethe congregabunt᷑ ibi piſces. Et ſi magaris mortuū fuerit ꝛ in cōmixtione predicta ponatur per dimidiū diem: licʒ tamē nō acquirit᷑ recuperabit vitam. Et ſi puluis predictus ponatur in lampade poſtea accendat᷑ omnes videbunt᷑ nigri ad modū ſathane. ꝛ ſi puluis ꝑdictus admiſceat᷑ cū oleo oliue. ꝛ cū ſulphure viuo: ꝛ de hoc vngat᷑ dom⁹ ſole lucēte ipſa tota videbit᷑ inflāmata
¶ Sextadecia herba a chaldeis Cartuli. A grecis Quinq̄ foliū a latinis Serpētina vocat᷑. Hec herba apud nos ſatis eſt nota. Hec autē herba cū folio trifolij humana generat ſerpentes rubeos ꝛ virides de quibus ſi fiat puluis: et ponatur in lampade ardē te: videbitur ibi copia ſerpētū. et ſi ſub capite alicui⁹ ponatur de cetero non ſomniabitur ſibi.
¶ Modus autem operandi omniū predictoꝝ eſt vt

effectus bonus ſiat in planeta bono et malus in ma-
lo.i.in horis et diebus eorum.

Virtutes herbarum.vij.ſm Alexandrū impe-
ratorem et has quidem virtutes habuerunt ip
ſe ab influentia planetarum.Contingit autem vnaꝫ
quanqꝫ percipere virtutem ſuam a ſuperioribus na-
turalibus.

¶ Prima autem herba Saturni que affodiliꝰ dici-
tur.Succus eiꝰ valet ad dolorem renum ⁊ tybiarum
Et datur patiētibꝰ dolorem veſice radix eiꝰ coacta
parū.Et demoniaci vel melēcolici ipāꝫ deferūt in lin
theo mūdo ⁊ liberant nec demonē in domo patit eē
⁊ ſi ibidem fuerint producētes dētes pueri ⁊ eā ferēt
ſine dolore eos ꝑducāt.⁊ eſt bonū vt homo deferat
ſecū de nocte radiceꝫ qꝛ non timebit neqꝫ ledetur ab
alijs.¶ Herba ſcda ſolis dicit Poligonia vl corri-
giola.Hec eni herba nomē ſuſcepit a ſole.Nā ē mul
tum generās.ſic eni.⁊ hec herba eſt multos faciens
modos.Hāc quidē herbā.alij appellauerūt Alcho-
ne que eſt domus ſolis.Hec enim herba ſanat paſſio
nes cordis ⁊ ſtomachi.Qui attingit hanc herbā ha-
bet virtutē a ſigno ſuo ſꝫ planeta.Si quis autē ſuccū
bibit facit eum multū coire.Et ſi quis deferat radi-
cē eius curat paſſiones oculorū.Et ſi anteqꝫ aliquā
habuerit paſſioneꝫ portauerit ſecū non ſupueniet ei
paſſio oculorum.Iuuat etiam freneticos ſi eaꝫ ſecū
deferūt ī locis.i.pectore.Iuuat ēt periplo monicos
⁊ facit eis bonū anhelitum:et facit etiā ad fluxū ſan-
guinis melēcolici Herba tertia lune chynoſtates di
cit.Succꝰ eiꝰ purgat exarcerbatiōes ſtomachi:tho-
racis ⁊ caſtorienū.qꝛ oſtendit ſe eſſe herbā lune.Flos
autē huiꝰ herbe purgat ſplenes magnas et curat ip-
ſos.qꝛ iſta creſcit ⁊ decreſcit ſicut luna.Valet ad ob

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf
urn:nbn:de:hbz:061:2-18118-p0017-0
DFG

talmiam: et facit acutū viſuz: ⁊ valet cōtra ſanguinē oculorum. Si radicē ei⁹ tritā ponis ſuper oculū: mirabiliter viſum clarificat: quia lumen oculorū ꝓpinquatum myſticū ſubſtantie lune. Etiā confert malū ſtomachum hn̄tibus: qui nō poſſunt cibum digerere bibēdo ſuccū eius / amplius vȝ hn̄tib⁹ ſcrophulas:

¶ Herba quarta arnogloſſa dr̄. Radix huius herbe valet contra dolorē capitis mirifice: quoniā opinatur eſſe dom⁹ martis: aries que eſt caput toti⁹ mūdi. valet etiam cōtra malas ꝯſuetudines teſticulorum: ⁊ vlcera putrida ⁊ ſordida: qꝛ domus eſt ſcorpio: qꝛ ps ei⁹ retinet ſperma. i. ſemē qđ venit ꝯtra teſticlos. Valet etiā ſucc⁹ eius diſſytericis ⁊ emoptoicis et a vitio emorroidarū / ⁊ ſtomachus dū quis eū biberit.

¶ Herba quinta mercurij dicit̄ Pentaphilon: a quibuſdā Peta dactil⁹ ab alijs ſepe declinā. a quibuſdā Calipēdalo. Radix hui⁹ herbe ſanat plagas ⁊ durciē trita ⁊ emplaſtrata ampli⁹ ſcrophulas diluit velociter ſi ſuccus ei⁹ bibatur cum aqua. Sanat etiā farigos ⁊ paſſiōes pectoris ſeu dolores ſi ſuccus ei⁹ bibatur. Soluit etiam dentiū dolores: ⁊ ſi ſuccus eius ore teneatur: oīs oris curat paſſiōes: ⁊ ſi quis ſecū deſerat: opus dat ⁊ auxiliū ampli⁹ ſi quis vult a rege vel a principe petere aliquid: copiā dat eloquētie. i. ſecum eā habeat: ⁊ optinebit quidvoluerit: videlicet etiam in lithiaſi ⁊ diſuria ſuccus eius habitus.

¶ Herba ſexta Iouis dicit̄ a charonia qbuſdā Iuſquiamus. Radix eius poſita ſup bubones: eos diſpgit ⁊ obſeruat locū a flegmone. Si quis eā portauerit ante ꝙ ei paſſio ſuperueniat: nunꝙ bubonē habebit. Cōfert etiā radix eius podagre dum ponitur trita ſup locum patientis: ⁊ hec quidē operatur virtute ſignorum habentium pedes / vel habentium aſpectū

ſuper pedes / ꝛ ſuccus eius ſi bibatur cū mellicū; mellicrato ꝯfert dolorib⁹ epatis ꝛ omnib⁹ eius paſſionibus: quoniā Juppiter tenet epar. Similiter ꝯfert volentibus multū coire. Et eſt vt illis vt eā deferāt ſecum volentes diligi a mulieribus. Facit enim deferentes letos / ꝛ delectabiles

¶ Septima herba veneris dicitur. Piſteriō: a qbuſdam. Pierobotā: id ē herba columbaria / ꝛ verbena Radix huius herbe poſita ſup collum ſanat ſcrophulas ꝛ parocidas ꝛ bubones colli / ꝛ ſtaphilon. i. vrine diſtillationē: ꝛ iſmon. ſi ponatur emplaſtrū. ꝛ eſt cōparatum paſſionibus iſtius loci. Sanat etiā fungas id eſt ſciſſuras ꝛ cōdilomata. i. duricies que naſcunt̄ in ano ꝛ emorroidas. Si ſuccus ei⁹ cū melle in aqua coacta bibat̄. ſubtiliat ea que ſunt ī pulmone. Et facit bonū amgelitā. nā detinet pulmonē. Ualet etiam multū in affrondiſia. i. coitu: qꝛ ſucc⁹ eius auget multum ſperma: cū q̄s vult coire addit ad deſideriū eius ꝛ maior virt⁹ ipſi⁹ habere eſt: qꝛ ſi quis eā potauerit eſt multū potēs in coitu. Uerūtamē nō teneat aliqd aliud niſi iſtā herbā tm̄ ſi q̄s ponat eā in domo vel vinea vel in terris abundanter hēbit redditus āpli⁹ radix ipſi⁹ valet oīb⁹ illis q̄ volūt plantare vineas / vel arbores ꝛ īfantes portātes ipaꝫ erūt bn̄ diſciplinati ꝛ amātes doctrinā: ꝛ erūt leti ꝛ gaudioſi. Cōfert etiam poſita ī purgatiōib⁹ ꝛ reppellit demōes omnes.

¶ Predictas tamē herbas a. xxiij. die lune vſq ad triceſimum / incipiendo collectionem ipſam leuare a meccurio p totā horā diei euellēdo fac mētionē paſſionis vt rei. ſ. nōis paſſionē vel rē ꝓpter quā ipſam colligis: ꝛ ipſam accipe herbā. Loca tn̄ ipm ſup frumentum / vel ordeum: ꝛ ea vtere ad opus tuū poſtea.

¶ Explicit liber primus.

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf
urn:nbn:de:hbz:061:2-18118-p0019-4

Secundus liber alberti magni: ⁊ eſt de virtutibus lapidum quorumdam.

CUm iam dictum ſit de virtutibus herbaꝝ quarundam et de modo agendi. Nunc in preſenti capitulo dicendum eſt de lapidibus quibuſdam et eorum effectibus.

Et qualiter poſſent accipi mirabilium opera.

Magnes.	Corallus.	Lipercol.
Obtalmius.	Criſtallus.	Urices.
Osix	Criſolitus.	Lazuli.
Feripendamus.	Elitropie.	Smaragdus.
Silonices	Epiſtrites	Iris.
Topacion	Calcedonius	Baleſſa.
Medo	Celidonius.	Baleriates
Mephytes.	Bagates.	Draconites.
Abaſton.	Bena	Echytes.
Adamas	Iſtmos	Terpiſtretes
Agathes	Cabices	Jacintus.
Alectorius.	Criſolitus	Orites.
Eſmundus	Beratiden	Saphirus
Amatiſtus.	Nicomai.	Saunus
Berillus	Quiriti	
Celonytes.	Rudianus.	

SI vis ſcire vtrū mulier tua ſit caſta. Accipe lapidem que Magnes vocatur. eſt autem ferruginei coloris et inuenitur in mari indico: et aliquando in partibus thetonie in illa prouincia que francia orientalis vocatur. Suppone ergo lapideꝫ hunc capiti mulieris: et ſi caſta eſt ipſa maritum amplexabitur: ſi autem non: ſtatim cadet a lecto. Ad hoc autē ſi lapis iſte panat̃ ſup carbones in quattuor angulis dom⁹. Dico tritis ⁊ ſuper carbones ſparſus dormiētes fugiēt edes ⁊ relinquent totum: ⁊ tūc poſſunt fu-

res reſpicere totum quod volunt.
¶ Si vis fieri inuiſibilis: accipe lapidē qui dicit̄. Obtalmius: ⁊ inuolue ī folio lauri ⁊ dicit̄ lapis Obtalmicus cuius color nō noiatur: nā multorum colorum, et eſt hic talis virtutis ꝙ viſus circūſtātium excecat vel abortat. ⁊ ideo vocatur pronus latronū. Cōſtantius autē pugno clauſo reddebatur per eum inuiſibilis.
¶ Si vis īcitare triſticias timores ⁊ fantaſias terribiles atq̧ lites. Accipe lapidē qui vocatur Onix: q̄ eſt nigri coloris ⁊ īuenitur melius genus eius repletū albis venis ⁊ venit de īdia in arabiam. ⁊ ſi collo vel digito ſuſpēdatur excitat ſtatī triſticias in homine ⁊ terrores: ⁊ etiā in ſōno excitat fantaſias terribiles ⁊ etiam lites. ⁊ hoc apud modernos ex expertum.
¶ Si vis ꝯburere manus alicuius ſine igne adhuc: ⁊ fugare areticā. Accipe lapidem qui vocatur Feripēdanꝰ qui eſt flaui coloris: q̄ ſi ſuſpēdat̄ collo alicuius curat areticā ⁊ iterū ſi lapis iſte fortius ſtringat̄ ſtatī adurit manū: ⁊ ideo leuiter ⁊ ſuauiter vult palpari.
¶ Si vis accēdere animū alicuius ad gaudia: ⁊ eiꝰ īgeniū acuere. Accipe lapidē qui Silonites vocatur et naſcitur in gremio teſtudinis indicorꝫ eſſe variū dicit̄ albo rubeo: purpureoq̧ colore. Alij dicūt hūt eē viridē ⁊ ī Perſie partibus inueniri. et dicunt etiam hunc creſcentē. luna creſcēte: ⁊ econuerſo. ⁊ addunt philoſophi antiqui quod ſi guſtetur cōfert preſentiā quorūdā futurorū. Si ſub lingua ponatur precipue prima luna vna hora tātū habet virtutem Ideo antē luna exiſtente decima habet hāc virtutē in prima hora vel decima Modus autē ordinis ꝙ cū. eſt ſub lingua: ſi cogitet̄ de aliquo negotio vtrū debeat fieri an nō. Si fieri debe cordi tenaciter īfigit̄ ita ꝙ aueli nō poteſt. Si autem non cor ab ipſo reſilit. Fecerīt

etiam philoſophi ꝙ currat puſicos ⁊ debiles.
¶ Si vis vt aq̄ bulliens ſtati exeat manu imiſſa: ac-
cipe lapidem que Topation vocatur a topaſi inſula
vel quia auri ſimilitudinē protēdit: ⁊ ſunt due ſpēs.
Una eſt omnino ſimilis auro: ⁊ hec precioſior eſt. A-
lia ſpecies eſt crocea magis tēſibilis coloris ꝗ̄ ſit au
rum ⁊ hec eſt vtilior. Exptū aūt eſt in noſtro tempo-
re / ꝙ ſi in aqua buliēte mittatur deſluere fecit ꝙ ſta-
tim manu imiſſa extrahitur. ⁊ hoc facit vnus de fra-
trib⁹ noſtris Pariſius. Ualet etiam contra emothoi
cam / ⁊ ſtunaticam / vel lunaticam paſſionem.
¶ Si vis excoriare cutem manuū tuarum vel alteri
us. Accipe lapidē qui vocatur medora medorū re-
gione: ⁊ ſunt due ſpecies: niger ⁊ viridis. Dicitur ab
antiquis philoſophis ⁊ modernis: ꝙ ſi lapis q̄ niger
eſt: frangat: ⁊ in aqua calida reſolutū fuerit: ⁊ aliq̄s
manus ſuas lauerit: ſtatim excoriabuntur: ⁊ ſi quis
exſea biberit: peribit vomendo ſtati omni cura remo
ta ⁊ auxilio. Dicūt etiā philoſophi ꝙ valet cōtra po
dagrā / ⁊ oculorum cecitatē: ⁊ ꝙ oculos leſos ⁊ debi
les ſanet. ¶ Si vis vt aliquis non ſentiat dolorem /
nec crucietur. Accipe lapidē qui dicitur Mephytes
a ciuitate q̄ dicitur Mephys: ⁊ eſt hic lapis talis vir
tutis. vt dicit Aaron ⁊ hermes: ꝙ ſi terat ⁊ aqua mi-
ſceatur: ⁊ detur potari illi qui deberet vri: vel aliq̄s
cruciatus pati: tn̄ iducit ille potus inſenſibilitatem.
ꝙ non ſentiat patiens penam / neq; cruciatum.
¶ Si vis ignem ꝑpetuū inextinguibilē facere. Ac
cipe lapidē / qui Abaſton dicit: ⁊ eſt coloris ferrei ꝗ̄
plurimū in Arabia reperitur. Si enim lapis ille accē
datur: nūq̄ poterit extingui eo ꝙ habet naturā lanu
ginis: q̄ pluma ſalamandris vocatur cū modico hu-
midi ⁊ vnctuoſi piguis / iſeparabilis ē ad ipſo: ⁊ id fa-

vet ignem accenſum in eo.
¶ Si vis deuincere hoſtes: accipe lapidē / qui nūcu pať Adamas: ⁊ eſt coloris fulgētis duriſſim⁹: ita ꝙ nō pōt frāgi: niſi ſanguīe hirci: ⁊ naſciť in Arabia vľ Cipro. Et ſi ſiniſtro lateri alligetur: valet contra hoſtes / ⁊ inſaniam ⁊ indomitas beſtias ⁊ venenoſas / ⁊ feros hoīes: ⁊ contra iurgias / ⁊ rixas / ⁊ cōtra venena / ⁊ incurſus fantaſmatū: ⁊ qdā vocāt eū Diamantē. ¶ Si vis cūcta ꝑicula euitare / ⁊ vincere cuncta terrētia: ⁊ habere ꝓes cordis / accipe lapidē q̄ aggathes dť. et eſt niger habens venas albas. Eſt ali⁹ eiuſdem ſpeciei ſimilis colori albo. Et tertium naſcitur: tertium genus in creta inſula habens venas nigras. Et id facit vincere ꝑicula / ⁊ cōfert vires cordib⁹. ⁊ facit hoīez potētē / placētē / iocūdū / ⁊ iuuat ꝯtra aduerſa. ¶ Si vis īpetrare aliquid ab aliquo / accipe lapidē / qui Alectori⁹ diciť: ⁊ eſt lapis gallinacij / vel galli: ⁊ eſt albicans / vt Criſtallus: ⁊ extrahitur de ventriculo galli / vel gallinacij poſtꝙ̄ fuerit caſtratus vltra annum quartuz. Et quidā dicūt poſt annū extrahiť de gallo decrepito. Et ad quātitatez fabe excitat vētrē / gratū reddit / ⁊ conſtantē: ⁊ ſub līgua acceptū ſitim extinguit: ⁊ hoc vltimū tempore noſtro expertum eſt / ⁊ ſubtiliter percepi.
¶ Si vis deuīcere beſtias: ⁊ omnia ſomnia īterpretari ⁊ de futuris prophetizare / accipe lapidem: qui Eſmūdus dicitur / vel Aſniad⁹ / varij coloris eſt: omne venenū extīguit: ⁊ facit vincere aduerſarios: ⁊ ꝓphetiſationē dat: ⁊ interꝑtationē omnū ſomniorū ⁊ enigmata intelligere facit.
¶ Si vis habere bonum intellectum / ſenſibilis / et non poſſe fieri ebrius / accipe lapidem / qui Ama-

tiſtus dicitur et eſt purpurei coloris: ⁊ melior naſcit in india ⁊ valet contra ebrietatem et bonū inſcibilibus confert intellectum.

¶ Si vis deuincere hoſtes et fugere lites Accipe lapidem qui vocat Berillus ⁊ eſt pallidi coloris lucis tranſparentis vt limphe. Fert tecū ⁊ vinces oīs lites ⁊ hoſtes fugabis: reddet q; inimicū mitē. In moribus efficacem reddit poteſtatem: ſicut dicit. Aaron. etiā dat bonum intellectum inſcibilibus.

¶ Si vis diuinare de futuris. Accipe lapidē qui vocatur Celonytes: ⁊ eſt purpurei varijſq; coloris et inuenit i corpore teſtudinis Si q̇s aūt hunc lapidē ſub lingua geſtauerit diuinabit ⁊ p̄dicet futura. Verūtn̄ non h; virtutem niſi lucēs prima cū fuerit accenſa: ⁊ creſcens monoytes in vltima deſcendente. Sic vult aaron de virtutibus lapidum et herbarum.

¶ Si vis pacificare tempeſtates ⁊ flumina pertranſire. Accipe lapidē qui vocatur Corallus ⁊ ē rube9 aliuſq; albus. Et expertū eſt q̄ ſtatim reſtringit ſanguinem ⁊ portatis pellit ſtultitiam: ⁊ perhibet ſapiētiam: ⁊ hoc a quibuſdam tp̄e noſtro expertum eſt: et valet contra tempeſtates et pericula fluuiorum.

¶ Si vis accēdere ignem Accipe criſtallū ⁊ pōe ſub iuxta circulū ſolis. i. cōtra ſolem ⁊ appone iuxta aliquid combuſtile et ſtatim lucente ſole calido eliciet ignem: ⁊ ſi cum melle potatur lac dabit.

¶ Si vis acquirere ſapiā ⁊ fugere ſtulticiā. Accipe lapidem qui vocatur Criſolitus: ⁊ eſt lucide viriditatis poſitus in auro pellit ſtulticiam ⁊ ſapiētiā cōfert.

¶ Si vis vt ſol appareat ſanguineus. Accipe lapidem qui elytropia dicitur et eſt viridis ſimilis quaſi Smaragdo: ⁊ ē reſpſ9 ſanguineis guttis. Hāc elitropiā appellant nigromātici proprio nomine. gemme

babylōícū. q̄ ſi vnguat̄ ſucco herbe eiuſdē noīe. ⁊ in vas plenū aqua mittat̄ facit videre ſolem ſanguīeū ſicut ſi videretur eclypſis. Cui⁹ cauſa eſt q̄ totam aquā ebulire facit ī nebulam que īſpiſſando aerem impedit ſolē videri niſi quaſi rubeū in ſpiſſo colore poſt modicū recedit illa nebula rorādo q̄ſi per guttas pluuie. Oportet aūt ad hoc vt hoc fiat q̄ ſit quoddā carmen ſacrū cū q̄buſdā caracterib⁹. ⁊ ſicut accepti ī principes ſi diuinādo quedā predicant ꝑpter qđ tēploꝝ pōtifices. iſto lapide maxime vtebant̄ in feſtis idolorū. Etiā geſtatū hoc reddit hominem bone fame ⁊ incolumē ⁊ longe vite. Dicit̄ aūt a philoſophis antiq̄s q̄ vinct⁹ herba ſui noīs vt prediſſim⁹ pollet ꝟtute et inuenitur pluries in ethiopia / cipro / et india.

¶ Si vis refrigerare aquā buliētē q̄ ſtat ſup ignem. Accipe lapidē q̄ epiſtretes dr̄ q̄ in aqua appoſit⁹ oculo ſolis radios ſolis igneos emittit. ⁊ dr̄ ab antiq̄s philoſophis ⁊ modernis q̄ ſi ponat̄ in aqua buliēte ꝯſtatī ceſſabit ebulitio. ⁊ poſt modicū refrigeſcit. ⁊ eſt lapis rutilās ⁊ rubicūd⁹. ¶ Si vis effugere illuſiōes oēſq̄ fantaſias ⁊ oēs cauſas vīcere. Accipe lapidē q̄ Calcedoni⁹ dr̄ ⁊ ē pallid⁹ fuſc⁹ ⁊ aliquātulū obſcurus. ſi hic ꝑforat̄ ⁊ cū virtute lapidis q̄ ſinerip dr̄ collo ſuſpendat̄ valet ꝯtra oēs fantaſticas illuſiōes. Et facit vīcerere oēs cās ꝯ aduerſarios ꝟtuteſq̄ corporis obſeruat: ⁊ hoc vltimū expertū ē moderno tp̄e.

¶ Si vis eſſe ḡtus ⁊ placēs accipe lapidē q̄ Celidoni⁹ dr̄. Et ex eo eſt niger ⁊ ruffus: et de vētre hyrūdinū extrahit̄. Ruff⁹ inuolut⁹ pāno lineo vel corio vitulino ſub ſiniſtra aſcella portat⁹ valet ꝯ inſaniā et antiquos morbos ⁊ lāguores ꝯtra litergericam p̄ ſſio nē et ꝯtra epidimiā. Euax refert q̄ iſte lapis hoīem facit facundū ⁊ ḡtū; ⁊ placētē eū reddit. Niger autē

valet ꝯtra feras, ⁊ iras ⁊ ad finē īcepti ꝑducit nego-
cij. Et ſi īuoluit̄ in folijs celidiōie dicit̄ obfuſcare vi-
ſum ⁊ debēt extrahi mēſe auguſti, ⁊ vt frequent̄ duo
in vna hyrundine inueniuntur lapides.

¶ Si vis eſſe victorioſus cōtra aduerſarios Accipe
lapidē q̄ dr̄ Bagates, ⁊ ē diuerſi coloris, dicūt antiq̄
philoſophi fore exꝑtū ī alcide ꝑncipe q̄ q̄diu eū por
tauerit ſꝑ habuit victoriā, ⁊ ē lapis diuerſi coloꝝ ſic̄
pellis capriole Si vis ꝑſcire futuꝝ aliqđ accipe lapi
dē q̄ vocat̄ Bena, q̄ ē ſicut dens a beſtia, ⁊ pōe ſub lī
gua tua, ⁊ ſicut aarō ⁊ ātiq̄ phī dicūt q̄diu ſic tenueꝝ
ſꝑ diuinādo ꝑdices futr̄a nec aliq̄ mō errabis diuinādo.

¶ Si vis vt fiat veſtis īcōbuſtibilis, accipe lapidē q̄
hiſtinos appellat̄ q̄ vt dicit Iſidorus ſil̄is ē croco et
in ꝑtibus hiſpāie īuenit̄, ⁊ iſte lapis ſtabilis ē ꝓpt̄ vē
toſitatē in ipō rare factā iuxta cades herculis ⁊ ſi de
eo fiat veſtis nullomō pōt vri, ſꝫ de igne nitet Et hui⁹
ſpeciei dicunt quidam carbunculum album.

¶ Si vis grāz habere ⁊ honorē accipe lapidē q̄ Ta
brices vocat̄, ⁊ ē ſil̄is criſtallo. De hoc refert̄ ātiqui
phi vt euax ⁊ aarom ꝙ eloquentiam grām preſtat et
honorem, ⁊ cum hoc dicit̄ ꝙ curat omnem idropiſim

¶ Si vis fugare fātaſmata ⁊ ſtulticiā, accipe lapidē
q̄ vocatur chryſolitus ⁊ ē idē in ꝟtute cū artenico vt
dicit aarō ⁊ euax ī libro de naturis herbaꝝ ⁊ lapiduꝫ
In auro poſit⁹ ⁊ geſtat⁹ fugat ſtulticiā ⁊ fantaſmata
ꝯpellit. Sapiētiā ꝯferre ꝓhibēt̄ ⁊ valet ꝯtra timoreꝫ

¶ Si vis iudicare opīones ⁊ cogitatiōes alioꝝ, acci
pe lapidē q̄ vocat̄ gratides ⁊ ē nigri coloris ⁊ teneat̄
in ore, facit etiā geſtātē hilarē ⁊ gratioſū apđ om̄es

¶ Si vis habere victoriā ⁊ amicitiā, accipe lapidē q̄
vocat̄ nichomai, ⁊ eſt idē qđ alabauſtrum ⁊ eſt de ge
nere marmorum et eſt albus nitens, Et de hoc fiunt

vnguenta ad ſepulchꝛa moꝛtuoꝛum.
¶ Si vis vt hō doꝛmiendo tibi dicat que fecit. Acci
pe lapidē quivocatur quirim. ⁊ inuenitur lapis iſte
in nido vpupe: et eſt lapis iſte lapis pꝛoditoꝛum.
¶ Si volueris aliquid ab aliquo impetrare. Accipe
tecum lapidē qui vocatꝰ radianus ⁊ ē niger trāſlucēs
q̄ cū capite galloꝝ datꝰ cōedere foꝛmicis īuenitꝰ poſt
tpa multa ī capite galli ⁊ eſt idē qđ lapis tōatides.
¶ Si vis facere q̄ canes nec venatoꝛes poſſūt noce
re alicui aīali quod venatꝰ. Pone corā ipſo lapidē q̄
vocatur Jup:rus ⁊ ſtatī id ad lapidē curret. Hic eſt
lapis inuenitur in lybia: ⁊ oēs beſtie currūt ad iſtum
lapidem tanq̄ ad ſuum defenſoꝛem. Pꝛohibet enim
ne canes vel venatoꝛes nocent eis.
¶ Si vis cōburere manꝰ alicuius ſine igne, accipe la
pidē q̄ vocatꝰ vnces quē ꝑus diximus p̄ncipe apū. qđ
eſt ignis ⁊ ē vt ignis. Hūc lapidē ſi q̄s ſtrīgit foꝛtiter
ſtatī adurit manū velut ꝯburatꝰ igne matiali qđ ē mi-
rabile. ¶ Si vis curare melācoliā vł q̄rtanā ī aliquo
accipe lapidē q̄ dꝛ lapis lazuli. ſimilatꝰ eiꝰ coloꝛi cele
ſti ⁊ ſunt intus coꝛpuſcula aurea ⁊ eſt certum ſet ex ꝑ
tum q̄ curat melancoliam ⁊ quartanam.
¶ Si vis acuere alicuius ingeniū vel opes augere
ſuas ⁊ etiā futa ꝑdicere accipe lapidē Smaragdꝰ
dicitur ⁊ ē mūdiſſimus trāſlucēs: ⁊ planus vel flauꝰ
eſt melioꝛ ⁊ trāſfertur de nidis grifonū ⁊ cōfoꝛtat et
ꝯſeruat. Et geſtatur facit hoīem bn̄ ītelligere. ⁊ me-
moꝛiā bonā ꝯfert. Auget opes deferētis. Et ſi quis
ſub lingua ſua cum tenuerit ſtatim pꝛophetiſabit.
¶ Si vis facere irim appere, accipe lapidē q̄ vocatꝰ
iris: ⁊ ē albus admodū criſtali quadratꝰ: ſeu coꝛnua
habēs. ſi iſte lapis ponatꝰ in radio ſolis ſtatim refle-
ctēdo facit apparere irim in pariete vel muro.

¶ Si vis lapidē vnū q̄ nūq̄ caleſiat accipe lapidē q̄ dr gallaſia. ⁊ eſt habēs grādinis figurā ⁊ colorē: ⁊ duriciē hz adamātis Si lapis iſte ī igne pōit̄ fortiſſimo nunq̄ caleſiet ⁊ ē cauſa q2 hz porros ita conſtrictos ꝙ calor īgredi nō pt corpꝯ lapidis. Dicit etiā Aarō ⁊ Euax ꝙ lapis iſte geſtatus mitigat iram, luxuriam et ceteras calidas pationes.

¶ Si vis ſcire vtrū vxor iaceat cū aliquo alio marito. Accipe galerites lapidē ſic appellatū. q̄ ē idē cū catabre: ⁊ īuenitur ī Lybia et britānia eſtq̄ duplicis coloris ſcz nigri et crocei ⁊ īuenitur glaucus tēdens ad palliditatē. Curat idropiſim et fluētes dentes cōfirmat et dicit Auicenna. ꝙ iſte lapis teratur et lauetur ſiue lauandus detur alicui mulieri ſi virgo nō ſit ſtatim vrinabit. ſi virgo eſt non.

¶ Si vis hoſtes ac inimicos deuīcere Accipe lapidē q̄ dr Draconites a capite draconis. Et ſi de viuo lapis extrahat̄. valet contra oīa venena. Et ferens eum in ſiniſtro brachio omnes hoſtes deuincit.

¶ Si vis amorē generare īter aliquos duos Accipe lapidē q̄ echites dr ⁊ a q̄buſdā dr aqleus q2 aquile in nidis ſuis hos collocant purpurei coloris eſt. ⁊ inuenitur iuxta littora oceani. et aliq̄n in perſia. ⁊ ī ſe ſemper cōtinet alium lapidē qui in ipō ſonat q̄n mouet̄. Fertur ab āntiq̄s philoſophis ꝙ hic lapis ſiniſtro brachio ſuſpēſꝯ cōciliat amorē īter virum et vxorē. Cōfert pregnātibus aborſū impedit. periculuz perterritionis mitigat et caducis dicit̄ valere. Et ſicut dicūt chaldei ſi in cibo ſit venenū ⁊ lapis predictus ponat̄ in eo prohibz ne poſſit deglutiri cibus ille. ⁊ ſubſtrahat̄ ſtatim deglutitur. Et hoc vltimū a quodā ſ fratrum noſtrorum ſenſibiliter examinari vidi.

¶ Si vis reddere hoīem tutū, Accipe lapidē q̄ Ter

piſtrices nūcupat̄: in mari generat̄ rutilãs ē rubicun
dus. Et dꝛ ĩ libro Alchorath ꝙ ſi añ coꝛ geſtat̄ hoīez
reddit tutū ꝛ oēs cōpetit ſeditōes. Dr̄ etiā cōpeſce-
re locuſtas volucres nebulas: grãdies: ac ptãtē ꝗ. fru
ctibꝰ terre. Et eſt exptū a modernis phīs: ꝛ a qbuſdā
fratrū ꝛroꝝ: ꝙ oppoſitꝰ radios ſolis radios igneos
emittit. Itē ꝙ ſi lapis iſte ĩ aquam bulientē ponatur
ſtatim ceſſabit bulitio: ſi poſt modicū refrigeſcet.
¶ Si vis vt pegrini pgāt tuti. accipe lapidē q̇ Iaci
tus vocat̄ mltoꝝ eſt coloꝝ. Viridis aūt ē melioꝛ: ꝛ ha
bet venas rubeas: ꝛ vult ĩ argēto collocari: ꝛ ĩ lectu-
ris qbuſdā dꝛ ꝙ eiꝰ ſūt duo gn̄a: aquaticꝰ ꝛ ſaphirinꝰ
Aq̄ticꝰ flauꝰ ē ꝛ albeſcēs. Saphirinꝰ āt flauꝰ p lucēs
valde nihil habens aquoſitatis ꝛ hic eſt melioꝛ ꝛ de
hoc ſcribit̄ in lecturis phōꝝ. qd̄ digito vel collo ge-
ſtatus reddit peregrinos totos ꝛ gratos hoſpitibus
Et ſummum puocat propter ſuam frigiditatem et
hoc pꝛopꝛie habet ſaphyꝛinus.
¶ Si vis ſeruari a diuerſis caſibus ꝛ peſtiferis moꝛ-
ſibus Accipe lapidē q̇ Orithes vocat̄ cuiꝰ tres ſunt
ſpecies vna nigra: alia viridis: tertia cuiꝰ altera ps ē
aſpera altera plana: ꝛ coloꝛ eiꝰ q̄ſi ferri lamina eſt ſꝫ
viridis hꝫ maculas albas. Hic lapis geſtatur pꝛeſer
uat a diuerſis caſibus et periculis moꝛtis.
Si vis ꝯſiliari pacē accipe lapidē q̇ vocatur Saphy
rus: q̇ vēit ab oꝛiēte in Indiā ꝛ flauus ē melioꝛ q̇ nō
eſt tam lucidus pacē creat ꝛ ꝯcoꝛdiā. purū ꝛ deuotū
ad deū animum efficit animū confert in bonis. ꝛ ho-
minem refrigeſcit interioꝛi ardoꝛe.
¶ Si vis curare ꝑginē. Accipe lapidē q̇ Saunꝰ vo
cat̄ a Sauna iſula mētē deferētis ꝯſolidat alligatꝰ
manu parturiētis: ĩpedit pꝛū et ipm̄ ꝯtinet in vētre.
Idcirco ꝓhibet̄ in re tali ne lapis iſte mulierē tãgat

¶ In libro mineraliũ i aarõ ⁊ euax m̄lta ſilia ⁊ alia īuenies. ¶ Modus aũt agēdi i his in hoc cõſiſtit. vt ꝑ effectu bono deferens ſit mundus ab omni corpo ris pollutione. ¶ Explicit.

Videtur dicere Iſidorus Lycanē hr̄e in capite lapidē nobiliſſime ꝟtutis: ⁊ ē albi coloris quē ꝗ tritũ dederit bibere ſtrãguriosis ꝑfecte ſoluit vrinã ⁊ breuit̄ ſanat. Itē ſoluit q̄rtanã itē tollit albuginez oculoꝝ. itē ſi mulier ꝑgnãs eũ portauerit ſup ſe non amittet fetuꝫ. item valet piſicis caro piſaꝝ cocta et comeſta itē puluis ipſaꝝ vaſtarum cũ corticibus cõ fert ficubus ⁊ cũ aliq̄bus granis piperis. ſ. ficubus ⁊ cõdilomatibus que naſcũtur in ano. ſimiliter ipē crus de cũ corticibꝰ piſtate rũpunt apoſtremata matura.

¶ Liber tertius Alberti magni. ⁊ de virtutibus animalium quorundam.

Cum ſupius dictũ ſit ꝺ quibuſdã effectibus cau ſatis virtute lapidũ quorũdam. ⁊ de eoꝝ mira bilis efficacia ſine opatione. Nunc dicendũ eſt in iſto capitulo de quibuſdam effectibꝰ cauſatis a quibuſ dam animalibus.

Aquila	Experiolus	Pellicanus
Caſſo	Leo	Coruus
Bubo	Foca	Miluus
Hircus	Anguilla	Turtur
Camelus	Muſtella	Talpe
Lepus	Uppupa	Merula

¶ Aquila auis ſatis nota ē chaldeis ⁊ vorax ꝺr ⁊ a grecis. Rumbicus Refert aaron et euax ꝙ mirabilē hꝫ naturã ſiue ꝟtutē. qꝛ ſi eiꝰ cerebrũ pulueriʒet̄ ⁊ cũ ſucco cicute miſceat̄ ex hoc comedētes ſtati ſe capiãt ꝑ capillos. nec ſe dimittēt donec acceptũ portauerit Huiꝰ aũt effectꝰ rõ ē qꝛ cerebrũ illꝺ calidiſſimũ: ē ita

ꝙ gn̄at ꝟtutē fantaſticā obturādo meatus ꝑ fumum
¶ Caſſo ē aīal ſatis notū. a chaldeis vork. n. a rapa
a grecis ꝟo orgalo dr̄ de hoc dt̄ Aarō ꝙ ſi pedes ei⁹
ab aliq̊ ferātur nūq̄ȝ vexabitur. ſȝ ſꝑ ꝓgredi appetet
Itē geſtās pedes eius ſꝑ vincet. et ab inimicis ſuis
timebit. ⁊ dicit ꝙ dexter ei⁹ ocul⁹ in corio lupi inuo-
lutus reddit hoīem placētem gracioſum et benignū
et ſi ex p̄dictis rebus facit cibus vel puluis ī cibo ali-
cui datus multū diligetur ab eo Hoc aūt vltimū tꝑe
nr̄o et exꝑtum eſt et ſi predicta confectio ponatur in
fimo fient vermes venenoſi de q̄bus ſi aliquis come-
derit ſtatim dormiet. ⁊ nō poterit excitari niſi donec
ſuffumigetur ariſtologia et maſtice.

¶ Bubo auis eſt ſatis nota q̄ a chaldeis magi dr̄ et
a grecis hyſop⁹. Huius auis mirabiles ſunt ꝟtutes.
Si ei cor eius cū dextro pede eius ſuper dormientē
ponatur ſtatī tibi dicet q̄cq̄d fecerit ⁊ q̄cq̄d ab eo īter
rogaueris. et hoc a noſtris fratribus expertū eſt mo
derno tempore: ⁊ ſi hoc iterū ſibi ponat q̄s ſub aſcel
la nullus canis ei latrabit ſed obmuteſcet. et ſi cōiun
ctio predictoꝝ cum alla ſua ſuſpendatur ad arborē
aues ꝯgregabuntur ad arborē. Hyrcus eſt beſtia ſa-
tis nota A chaldeis Erbichi a grecꝫ maſſai appella
tur. ſi ſanguis eius accipiatur tepidus cū aceto et ſe
nationis ſucco et ſil' cum vitro buliat reddit vitrum
molle ad modum paſte poteritq̄ȝ proiici contra muꝝ
vel parietem nec frangetur. ⁊ ſi predictū compoſitū
in vaſe ponatur et de hoc vnguat facies/res mirabi-
les et horribiles apparebunt ⁊ videbitur ei ꝙ debe-
at mori. et ſi predictū in igne ponatur et ibi ſit aliq̄s
caducus appoſito lapide Magnete ſtatim cadet ad
terram ſicut mortuus. et ſi ei detur aqua anguillarū
ad potandum ſtatim curabitur.

¶ Camelꝰ eſt aĩal ſatis notũ. a chaldeis eĩ Cyboi. a
grecis Iphim vocat̃. Si eĩ ſanguis ſup caput põat̃ ĩ
pelle ſtellidis ſtellis lucẽtibꝰ videbit̃ qd̃ ſit ille gigas
⁊ ꝙ eiꝰ caput ĩ celo. Et hoc dicit̃ ĩ libro Alchorat ab
Hermete. Et ſil'r ſi ex hoc aliq̃s comederit ſtatĩ exi-
bit de ſenſu. Et ſi lucerna eiꝰ ſanguine vncta accēda
tur videbitur ꝙ oẽs homines circũſtantes habẽt ca
put cameli dũ tñ nõ ſic lumẽ extrinſecũ alteriꝰ cãdele
¶ Lepus eſt aĩal ſatis notũ: a chaldeis. Veterellum
a grecis ꝓ Onoloſam nõcupat̃. Huius virtꝰ mira-
bilis refert̃. Dixit eĩ euax ⁊ aaron ꝙ pedes eiꝰ iuncti
cũ lapide alias capite merule mouẽt hoĩez ad auda
ciã ita ꝙ nõ timet mortẽ. ⁊ a ſiniſtro brachio alliget̃
perget quo voluerit et tutꝰ redibit abſq; ꝑiculo. et ſi
cani det̃ ad comedendũ cũ corde muſtelle de cetero
nõ vociferabit. etiã ſi interficeret̃. ¶ Experiolus eſt
animal ſatis notũ. Vnguis eiꝰ ſi ꝯburatur ⁊ conſoli-
det̃ vt detur in cibo alicui equo nõ comedet ꝑ triduũ
⁊ ſi predictũ ponatur cũ aliquãtulo trebẽtini erit lu-
cidũ. ⁊ ſcd̃o fiet quaſi nubes ⁊ ſanguis ſi proijciat̃ in
aqua aliquãtulũ fiet tonitruum horribile.
¶ Leo ẽ aĩal ſatis notũ. a chaldeis Aalamꝰ vocat̃
a grecis beruth. Si ex eiꝰ pelle fiant corrige p̃cintus
ex illis nõ timebit hoſtes. et ſi de eius carnibꝰ q̃s co-
mederit ⁊ de eiꝰ aqua biberit ꝑ tres dies curabitur a
febre q̃rtana ⁊ ſi eiꝰ oculꝰ ſub aſſella ponat̃ vel porte
tur. oẽs beſtie ĩclinato capite ꝓ ſus imma terga fuge
dabũt. Foca ẽ piſcis ſatis notꝰ a chaldeis daulau-
bur a grecis labor d̃r. hic piſcis diuerſe nature. Si eĩ
lingua eius accipiat̃ ⁊ cũ aliquãtulo de corde eiꝰ in
aqua ponat̃ ꝓ certo cõgregabunt̃ ibi piſces et ſi ſub
aſſella portaueris nullꝰ iudicio cõtra te victoriã ha-
bere poterit iudicem benignum et ſuauem habebis.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf
urn:nbn:de:hbz:061:2-18118-p0032-3
DFG

Anguilla ē piſcis ſatꝫ notꝰ. Huiꝰ aūt ꝓut vult euax ⁊ baron mirabile ſunt ꝟtutes. Si eñ moriatur defe= ctu aq̄ corpe itegro remanēte ⁊ accipiaꝭ acetū forte ⁊ miſceaꝭ ſanguini vulturis et ponaꝭ ſub fimo in ali= quo loco oēs quotquot fuerint recupabūt vitā ſicut priꝰ habuerūt. Et ſi vermis eiꝰ āguille extrahaꝭ et in ꝑdicta ꝯfeſſiōe ponaꝭ p mēſem vnū vermis mutabiꝭ in anguillā nigerrimā. de q̄ ſi q̄s comederit morietur
¶ Muſtella ē aīal ſatꝫ notū. ſi cor huiꝰ aīalis come= daꝭ adhuc eo palpitāte facit ſcire futura ⁊ ſi ꝺ corde cū ocl'is ⁊ ligua canis aliq̄s comedat amittet vocē.
¶ Uppupa ē auis ſatꝫ nota. a chaldeis bori dicta ⁊ a grecꝫ Iſō. Ocl'i eiꝰ geſtati faciūt hoiem groſſū. ⁊ ſi ocl'i eiꝰ ferāꝭ corā pectore oēs eiꝰ imici pacificabunꝭ ⁊ ſi caput eiꝰ i burſa tua habuerꝭ nō poteris decipi ab aliquo mercatore. hoc aūt exptū ē a frībꝰ nr̄is hodie
¶ Pellicanꝰ ē auis ſatꝫ nota. a chaldeis voltri dr̄ a grecis Iphylati. Huiꝰ ꝟtꝰ mirabilis ē. Si eiꝰ pulli iꝭ terficiātur dū tñ cor eoꝝ nō frāgaꝭ. ⁊ de eiꝰ ſāguie ac cipiat ⁊ tepidꝰ i ore pulloꝝ ponaꝭ ſtati ſumūt vitā ſi cut prius. Si ſuſpendatur ad collū alicuius auis ſꝑ volabit donec cadat mortua: ex dexter eius ſub fimo calido ponatur poſt tres menſes ex humore ⁊ calore quem auis hꝫ gn̄abitur viua ⁊ mouebit ſe. et hoc te= ſtatur Hermes in libro Alchorat et Plinius.
¶ Coruꝰ ē auis ſatis nota. ⁊ ē eiꝰ ꝟtus mirabilis vt recitat Euax ⁊ Barō ſi ei eius oua ꝯſequātur ⁊ iterꝫ i nido ponātur. ſtati coruꝰ ꝓcedit ad mare rubrū i q̄= dā iſula vbi ē Aldoricꝰ vel Aldoriꝰ ſepultꝰ et affert lapidē q̄ tāgit oua ſua ⁊ ſtati fiunt cruda ſicut prius erāt mirabile ē oua coacta ſuſcitare. ſi lapis iſte ſup ponaꝭ i anulo ſupponēdo ſibi foliū lauri ⁊ tāgaꝭ vin ctus catenis vel ianua clauſa ſtati ſolueꝭ vinctus et

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf
urn:nbn:de:hbz:061:2-18118-p0033-8
DFG

aperiet ianua. ⁊ lapis iſte ponat ī ore dat ītellectum oīm auiū. Un⁹ aūt lapis ē īdicus qꝛ ī idia repit hm̄ ſa piētes q̇ſdā ⁊ aliqn̄ ī mari rubro varijs coloris eſt et facit oēs iras obliuiſci ſic̄ ſupra diximꝰ ī eodē lapide

¶ Miluꝰ auis ē ſatꝫ nota a chaldeis byſicꝰ a grecis melos đr ſi caput eiꝰ accipiat et feratur an̄ pectꝰ dat amorē ⁊ grām oīm hoīꝫ ⁊ mulierū. ⁊ ſi ſupendatur ad collū galline nūq̄ꝫ ceſſabit decurrere donec deponat illud ⁊ ſi ex eius ſanguine iūgatur criſta galli de cetero nō cātabit in genibꝰ eius inuenitur qḋā lapis ſi inſpiciatur ſubtiliter qui ſi ponatur in cibo duorū inimicorum fient amici. et erit optima pax inter eos.

¶ Turtur ē auis ſatis nota. ⁊ a chaldeis đr Mulō a grecis pila. Si cor huiꝰ auis ferat ī corio lupi nūq̄ꝫ đ ceto hēbit ferēs apetitū luxuriādi ⁊ ſi cor eiꝰ ꝯburat ⁊ ſupra oua alicuiꝰ auis pōat nūq̄ꝫ đ cetero ⁊ eis poterit gñare fetꝰ. ⁊ ſi pedes eiꝰ ſuſpēdāt ad arborē de cetero nō fructificabit ⁊ ſi eiꝰ ſanguis cum aq̄ Talpe decocte vngat locꝰ piloſꝰ ⁊ equꝰ cadēt nigri capilli. Talpa aīal ſatis notū huiꝰ aīalis ꝟtꝰ mirabil̄ ē vt refert a phis ſi pes eiꝰ īuoluat ī folio lauri ⁊ pōat in aure eq̄ tp̄e fuget ꝑ timorē ⁊ ſi ī nido alicuiꝰ auis ponat nūq̄ꝫ ex ouis illis exibit fetꝰ. ⁊ ſi talpas fugere volueris pōe eū ī olla ⁊ ſulphur viuū accēſū ⁊ ibi ꝯueniūt oēs alie talpe ⁊ aq̄ decoctiōis ipiꝰ đalbat equū nigꝝ

¶ Merula ē auis ſatis nota et eius ꝟtus mirabilis qꝛ ſi pēne ale dextre eius ſuſpēdantur in medio domus cū filo rubeo qđ nūq̄ꝫ fuerit in vſu. nullꝰ poterit dormire ī illa domo donec deponātur. Et ſi cor eius ponatur ſub capite dormiētis ⁊ ab eo q̄ritur oīa dicet que fecerit alta voce ⁊ iterꝫ ſi in aqua putei ponatur cū ſanguine vppupe ⁊ ꝯmiſceatur poſtea vnguntur inde tpa alicuius ſtatī infirmatur vſq̄ꝫ ad mortē.

Modus ăgĕdi oim ꝑdictoꝝ vt effect⁹ bon⁹ ⁊ vtilis eſt ꝙ fiet ſub planeta beniuolo vt Joue et venere. Et in malo effectu ſub planeta malino. vt ſaturno ⁊ marte. ⁊ hoc ſcȝ diebus coꝝ ⁊ horis ſuis. ſi qs autem hec recte fecerit. ꝓculdubio ꝟitatē et vtilitatē ⁊ maximā efficaciā inueniet in ꝑdictis ſicut ſepius vna cū nr̄is fratribus tꝑibus noſtris ſum expertus et vidi. Cōſideret igit̄ hic ꝙ ꝑdictoꝝ copiā iuĕerit poſſidere vel dn̄iuȝ efficaciā ⁊ ꝟtutē vtꝝ ſe hĕbāt ī effectu bono ſeu ſuiꝯtrario ꝙ bōa ſub beniuolo planeta expiātur ⁊ mala ſub maliuolo ⁊ īueniet qđ dictū ē Nā ſi in ſuisꝯtrarijs fierĕt vt bon⁹ effect⁹ in ſigno maliuolo vl̄ ecōtra īpedireť ꝟt⁹ ⁊ effect⁹ ei⁹ ꝓpť ſuūꝯtrariū. ⁊ ſic bōa ⁊ ꝟa vilip ĕderenť. Videm⁹ ei ꝙꝑlĭmos falli in certis ac ꝟis ꝙ ſi ſignoꝝ vel tꝑoꝝ q̄litates agſ̄cerĕt ⁊ cuſtodirĕt ī ſupradictis volūtatĕꝯſeq̄renť ⁊ effectū.

Expliciūt ſecreta aliq̄ alberti magni de colonia ſup naťis ꝟtutib⁹ ⁊ efficacia herbaꝝ lapidū aīaliū q̄rūdā

Videť dicere iſidor⁹ ꝙ cinis/rane magne ſup ſe portat⁹ ad zonas valde retinet fluxū mĕſtruoꝝ ⁊ ī ꝓbatiōe ſi ligetur ad collū galline nō exibit ſanguis ex ea vel ex alio aīali. Jtē diſtĕperatus cū aquā ex eo vngatur non amplius naſcentur inde pili.

¶ Si quis cor canis in ſiniſtra parte portauerit omnes canes homines neq̄ȝ canes ei nocere poſſunt.

¶ Si q̄s oculū dextrū lupi ligauerit in manica dextra homines neq̄ȝ canes ei nocere poſſunt.

ET vt omnia que ſuperius dicta ſunt et etiam dicentur inferius qui aſtrorum peritiam nō habent; ad effectum ſui deſiderij facilius poſſunt accommodare. Primo notabis ꝙ hora ſumitur dupliciter. videlicet equalis et inequalis. Hora equalis eſt horologij: quia ſemper equalis exiſtit. Inequa=

tis aũt ꝯſideratᷣ kꝫ ꝙ dies maiorãtᷣ vel minorãtᷣ. nã ſp
aſtrologiꝯſiderãt tꝑs q̇ ſol ſtat ſuꝑ horizõtez ſuũ ⁊ il
lud vocãt diẽ vel arcũ diurnũ ⁊ vice ꝟſa noctẽ id autẽ
tꝑs qꝺ diẽ appellãt in ꝑtes diuidũt duodecĩ eq̃les q̃
ſunt hore eiuſcemodi diei et q̇cq̇d de die dꝛ de nocte
oppoſito mõ ĩtelligas. Et vt clarius ꝑcipias ponã=
mꝰ ꝙ ſol emergat horrizõtẽ hora octaua horologii
hẽmꝰ vſq; ad occaſuz. xvij. horas horologij. q̃s mlti
plicemꝰ ꝑ. lx. ꝓut. lx. ſũt minuta cuiuſq; hore horolo
gij. ⁊ hẽbimus nonigẽta ſexaginta minuta q̇ diuida
mus ꝑ. xij. ſunt hore diei applicãdo cuilꝫ hore ſuam
portionẽ ⁊ habebimus. lxxx. minuta hora q̃lꝫ ꝗ hora
talis diei hẽbit. lxxx. minuta q̃ capiẽt horã vnã ⁊ vnũ
t̃tiũ hore horologij. ⁊ toto illo tꝑe ꝯſiderabitᷣ dñium
planete illius hore. quẽadmodũ ĩfra ſcp̄ta tabula de
mõſtrabit. Quelibꝫ aũt hora ſue noctis nõ hẽbit ni=
ſi. xl. minuta. Qꝺ ſic de reliq̇s ſuo mõ ĩtelligas ſm vi
delꝫ ſolis ortum ſupra t̃rã qꝛ nõ ea hora q̃ media eſt
inter noctẽ ⁊ diẽ dꝛ. Sꝫ dies ꝓꝑe ĩtelligitur cũ ſol videri põt. Cũ ergo volens cuiuſq; planetaꝝ dñium cõ
ſiderare. nã vnaquaq; hora q̇libꝫ planeta ſuum habꝫ
dñium horas ipſas ſupraſcripto mõ ꝯſiderabis: ⁊ ſic
poteris ad finẽ ꝓpoſiti ꝑuenire. Cõſideratur ẽt diei
initiũ a prima hora ꝓcedẽtis diei poſt meridiẽ ſic di=
uidat dies dñicus in duas ꝑtes equales. ⁊ ſit duode=
cim horarum diuide in duas erit ergo. xviij. dimidiũ
diei. et prima hora ſequens erit initium diei lune.

DE aſtris ⁊ planetis rerum ſcias ꝙ dies dñicus
habet aſtrum ſuum ſub ſole.
Dies lune habet aſtrum ſuum ſub luna.
Dies martis habet aſtrum ſuum ſub marte
Dies mercurij habet aſtrum ſuum ſub mercurio
Dies iouis habet aſtrum ſuum ſub Ioue.

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf
urn:nbn:de:hbz:061:2-18118-p0036-5

Dies veneris habet aſtrum ſuum ſub venere.
Dies ſabbati habet aſtrum ſuum ſub ſaturno.

NOta ꝙ oīs actus ver⁹ fieri debet ſub ſuo plane-ta. Et melius eſt. ſi in ꝓprio dei illius planete et in ipſius hora propria fiat. vt verbi gratia.

¶ Sub ſaturno / vita / edificium doctrina / mutatio.
¶ Sub ioue / honor / optatū / diuine / indumentum
¶ Sub marte / bellum / carcer / matrimoniū / inimic⁹
¶ Sub ſole / ſpes / lucrnm / fortuna heres.
¶ Sub venere: amic⁹: vł ſocietas via amica pegrin⁹
¶ Sub mercurio / eger / amiſſio / debitū timor.
¶ Sub luna palatium / ſomnium / mercatū / furtum.

¶ De horis dierum et noctiū. Et prīo de horis diei dn̄ice. hora ei⁹. i. ſol. ij. ve. iij. mercuri⁹. iiij. lūa. v. ſaturn⁹. vj. iupiter. vij. mars viij. ſol. ix. venus. x. mercurius. xj. luna. xij. ſaturnus.

¶ Noctis vero prima ei⁹ hora iupiter. ij. mars. iij. ſol. iiij. venus. v. mercurius. vj. luna. vij. ſaturn⁹. viij. iupiter. ix. marſ x. ſol. xj. venus. xij. mercu.

¶ Diei lune pria eius hora luna. ij. ſaturnus. iij. iupiter. iiij. mars. v. ſol. vj. venus. vij. mercurius. viij luna. ix. ſaturnus. x. iupiter. xj. mars. xij. ſol.

¶ Noctis vero prima ei⁹ hora venus. ij. mercurius. iij. luna. iiij. ſaturnus. v iupit. vj. mars. vij. ſol. viij. venus. ix. mercuri⁹ x. luna. xj. ſatu. xij. iupit

¶ Diei martis pria ei⁹ hora mars. ij. ſol. iij. venus. iiij. mercuri. v. lūa. vj. ſaturnus. vij. iupiter viij. marſ. ix. ſol. x. ven⁹ xj. mercurius. xij. luna.

¶ Noctꝫ vero diei martis pria ei⁹ hora ſat. ij. iupiter. iij. mars. iiij. ſol v. venus. vj. mercurius vij. luna. viij. ſaturnus. ix. iupit. x. mars. xj. ſol. xij. venus.

¶ Diei mercurij prima ei⁹ hora mercuri⁹ ij. lūa iij. ſaturnus. iiij. iupiter v. mars. vj. ſol.

vij,mars,viij,mercurius.
ix,luna, x,saturnus
xj,iupiter xij,mars
¶ Noctis ſuo mercurij pri ma eius hora ſol,ij,venus iij,mercuri⁹,iiij,luna,v, ſaturnus,vj,iupiter,vij, mars, viij,ſol,ix,venus x,mercurius,xj,luna, xij,ſaturnus,
¶ Dies iouis prima eius, hora iupiter,ij,mars,iij, ſol,iiij,ven⁹,v,mercurius vj,luna,vij,ſaturnus,viij: iupiter, ix,mars,x,ſol xj,venus,xij,mercurius,
¶ Noctis ſuo iouis prima eius hora luna,ij,ſaturn⁹, iij,iupiter,iiij,mar,v,ſol, vj,venus,vij,mercurius, viij,luna,ix,ſaturn⁹,x,iu=piter,xj,mars,xij,ſol,
¶ Diei veneris pma eius hora venus,ij,mercurius, iij,luna,iiij, ſaturnus,
v,iupit,vj,mars,vij,ſol viij,ven⁹,ix,mercurius x,luna, xj,ſatunus, xij,iupiter,
¶ Noctis ſuo veneris pma ei⁹ hora mars,ij,ſol iij,venus,iiij,mercuri⁹, v,luna,vj,ſaturnus,vij iupiter,viij,marſ,ix,ſol x,venus,xj,mercurius, xij,luna,
Dies ſabbati pris eius hora ſaturn⁹,ij,iuppit, iij,mars,iiij,ſol,v,ven⁹ vj,mercurius, vij,lu=na,viij,ſaturnus,ix,iu=piter, x,mars,xj,ſol xij,venus,
¶ Noctis vero ſabbati prima ei⁹ hora mercuri us,ij,luna,iij,ſaturnus, iiij,iupiter,v,mars,vj, ſol,vij,venus,viij,mer curi⁹,ix,luna,x,ſaturn⁹ xj,iuppiter,xij,mars,

¶ Et nota ꝙ Jupiter ⁊ Ven⁹ boni ſunt Saturn⁹ ⁊ Mars mali, Sol vero ⁊ luna mediocres, Mercuri⁹ autem cum bonis bonus: et cum malis malus,

¶ Finis,

¶ Eiuſdem alberti magni de mirabilibus mundi feliciter incipit,

Poſtꝗ̄ cognouimus ꝙ opus ſapientis eſt facere ceſſare mirabilia rerum que apparent in cōſpectu

hominum q̄uis varia: q̄uis diuerſa: ꝛ plurimū admi
rāda. non ceſſauimus inquirere ſcripta auctoꝛuꝫ do
nec ſufficienter apparet magna pars opū mirabiliū
Tandem autē occurrit nobis res vltime mirabilita
tis ꝛ extraneitatis: apparētis tamē iſenſibilis, oīum
hoīm fere ꝛ vulgariū: ꝛ ē ligatio hoīm ꝛ ꝟtutuꝫ ipoꝝ
ꝑ incantationes ꝑ caracteres ꝑ beneficia ꝛ ſmones:
ꝛ multa valde vilia q̄ penitus nō videntur poſſibilia
nec habētia cauſaꝫ ſufficiēter: ꝛ cū diu ſollicitauerīꝫ
animū ſuꝑ hoc īuenimus ſmonē pꝛobabilē auicenne
vj. naturaliū. ꝙ dū hoīꝫ animis ieſſet q̄dam ꝟtus im=
mutādi res ꝛ ꝙ res alie eſſent obediētes ei quādo ip
ſa fert in magnū amoꝛis exceſſuꝫ aut odij aut alicuiꝰ
taliū. cū igitur anima alicuius fertur in grādē acceſ=
ſum alicuius paſſionis inuenitur experimēto manife
ſto ꝙ ipſa ligat res ꝛ altera ad idē quod deſiderat. et
diu nō credidi illud. Sꝫ poſtq̄ legi libꝛos nigromāti
coꝝ libꝛos imaginū: ꝛ magicos: īueni ꝙ affectio aīe
hoīs eſt radix maxima oīm harum rerum ſeu ꝓpter
grandē affectionē alteret ſuū coꝛpus. ꝛ alia que itē=
dit ſiue pꝛopter dignitatē eius obediāt res alie vilio
res ſeu cū tali affectione extermiata concurrat hoꝛa
conueniēs aut oꝛdo celeſtis aut alia ꝟtus que q̄uis
faciat illud reputauimus tū aīum facere iaꝫ publicū
ꝛ ꝟificatum eſt ꝙ ligationes hoīm icātationes ꝛ pꝛo
motiones ad iram / odiū / amicitiam / detrimentum ꝛ
gaudiū ſunt cōſequentes ad grādes affectiōes. ꝛ tu
vides vulgꝰ ꝙ ſm naturā fertur ſuꝑ res ꝙ timet hec
omnia ꝛ appetit benedictiones maxime electarum ꝛ
dignaꝝ ꝑſonarum: ꝛ abhoꝛret maledictiones ꝛ blaſ=
phemias vetularum tanq̄ in eis ſit virtus. aut ſaltē
cum eis aliqua mali virtus annexa.

¶ Quid ergo vult ſcire huius rei ſecretuꝫ vt operet᷑

illud et diſſoluat/ſciat ꝙ ligare pōt oīs oīa q̄ vēlit in
grādē exceſſū et vltimatū illius ītantū vt ſupet eos
quos ligat. et dꝫ facere hoc in illa hora ī qua īuadit
eā ille exceſſus. ⁊ cū illis reb⁹ quas ſibi dicta tunc aīa
Ipſa ei aīa cū ſic ē auida rei quā vult opari arripit ex
le ſup horā maiorē ⁊ meliorē q̄ ē ſup res magis cōue
niens ad illđ ligari aūt poſſūt q̄cūqꝫ min⁹ ſūt īuicē fer
uidi in amore quā ſic inuicē ligans eos in odio. tunc
eñ aīa ligantis nō poteſt ſupuicere aīm illoꝝ cū for
ti⁹ trahant ī cōtrariū q̄ȝ ipſa Soluunt ergo oīa hec
illi q̄ ſunt fortiores ī ꝯrio q̄ȝ fuerit ligās eos. ⁊ hoc in
illa hora ī q̄ īuadit ipſū appetit⁹ extrane⁹ vt cuꝫ illis
reb⁹ q̄s tūc dictat anim⁹. qꝛ ſēp maior exceſſus. aioꝝ
ligat ⁊ prohibet aliū minorē aut ſoluit. Scim⁹ ergo
ex hoc ꝙ q̄dā ligari non poſſūt cū ſint magis feruidi
inuicē q̄ȝ aliq̄s contra eos. Quidā aūt ſolui non poſ
ſūt cū eis ligantis maxim⁹ exceſſ⁹. Quidā aūt ligāt
⁊ ſoluunt qꝛ īueniuntur q̄dam maxime exceſſ⁹ ī ligā
do q̄dā ꝓo maximi in diſſoluendo ⁊ vniuerſalr ille li-
gat q̄ auid⁹ ardet ⁊ ille ſoluit q̄ forti⁹ capt ſiue ītēdit
ſe in illđ. Faciūt ergo hoc cū his q̄ ſibi dictat animus
et tūc illa hora et ad illos ⁊ tu nota illđ ad oīa ma-
leficia diſſoluenda ſimilr faciēda. Null⁹ aūt eſt apt⁹
in hoc niſi quem inſtigat ad hoc faciēdū incliatio na
turalis. aut aliq̄d vigens in eo. Unde ſūt magis apti
ad hoc q̄ȝ alij ⁊ cū certificatū fuit nobis hoc Scim⁹ ⁊
hoc ſniam caracteꝝ. v. ⁊ ſmonū efficaciā ad omnem
rem quā vult homo: ⁊ ſūt ſecūdū duos modos. Uno
ſcꝫ iā dicto ſcꝫ ſcđꝫ affectionē animi operātis ipſius
hore inqua fiunt ⁊ ipſius virtutis celeſtes q̄ tunc eſt.
De neceſſitate hūt efficaciā ad ſimilitūdinē animi ⁊
mouēt ad illđ qđ aīm⁹ deſiderat. Suū ergo caracter
v. ſermōes ⁊ oīa inuātia op⁹ aīe. Ipſa ſunt q̄ anim⁹

in illa hora qua fortius illa appetit dictat fieri. q̇cq̇d
autē igitur dictat animus fortiſſime amantis in illa
hora de loquelis de caracteribus. v. eſt habēs effica
ciā ad illud. Similiter q̇cq̇d inſtigat animus feroci̇t
odientis ī illa hora ſine cōſilio ⁊ deliberatione ē hñs
efficaciā deſtructionis ⁊ diſcordie. ⁊ acquirit illud ab
aīa facientis ſeu ab hora: ſeu a ſigno celeſti illi⁹ hore
quia penitus oīs horā que tractatur alicui malū. ē ĳ
li mala ⁊ nociua: ⁊ quod in ea fit cōtra ipſuꝫ offendit
cū ⁊ ecōtra in bonis. Et tu nota iſtud pro grandi ſe
creto oīm que voles agere ⁊ pro te et pro alijs. Oīs
eñ ſup q̄ arripit animus inebriatus diſtitutio rei ſūt
acq̇renda ad re illud ſcḋm deſideria aīe operātis: ⁊ ſcḋm
hoc eſt artificiū caractaꝝ. v. ſcḋm onū ꝟtuoſoꝝ mirabi
liū ⁊ iſte mod⁹ in quo inuenta eſt efficacia ipoꝝū oīm
Mens eñ affecta grādi deſiderio ſicut arripitur ſup
multiplices ſermones: colores: ⁊ geſtus: ſic ⁊ ſup ca=
ra cteres ⁊ figuras diuiſas. Unde nec ad idē inueniū
tur ſimiles omnes caracteres ⁊ ſcḋz diuerſā affectionē
facientū eas, ⁊ ideo parum aut nihil niſi auctori eaꝝ
ant ei q̇ iam incipit inebriari in illo ac ſi eſſet actor il=
loꝝ ꝓſunt aut ſaltē niſi ſcribatur ſup eis intētio ope
ratoris ipſoꝝ. Secūdus vero modus caracterum. v
eſt itendēs ſcḋm viā naturalē ⁊ ꝓbabilē. ⁊ hꝫ quandaꝫ
ſimilitudinē cū eo ⁊ quod q̄rit operās. vt ſi velit amo
rē facit figuras amplectentes ſeiuicē immixtas inui
cē aſpicientes ſe humiliātes ſeinuicem applicatas ſi
cut anima deſiderat res applicari ⁊ vniri ꝑ amorem
⁊ ſi deſiderat: deſiderat odiū per eas facit ipas auer
tētes ſeiuicē diſpares diſſolutas ī contrariū trahen=
tes. q⁊ ſꝑ ipē corrñdēt ītētiōi operātis eas cuius ſūt
effigies ⁊ veſtigia aīe. ⁊ ſic aīa que eſt magis deſide=
rās rem ipſa facit eas magis efficaces. et magis ha=

bentes ſimilitudinē ei⁹ qđ querit. Nā ſcia ē factio ca
racteris. Sūt eñ. v. male dearticulate. v. vero ſūt ca
racteres bñ complexe et dearticulate vñ ꝟtuoſiores
ſūt ⁊ magis ſciētiales atq; rationales ſūt. v. caracte
res. Silr̄ eſt operatio in oībus q̄ deſideret anima for
ti deſiderio. Oia e m̄ q̄ tūc agit illud intēdēs monēt ⁊
efficaciā habēt ad id qđ aīa deſiderat et ſcđm hoc ve
rificanť expimēta mľta auctoꝝ q̄ cū audiūť reputan
tur īcredibilia omnino. Et tñ ſciētia ſic certiſſima ꝙ
nulli philoſophoꝝ quoꝝ itētio erat īdifferenť propa
laus ⁊ bōa fama fuit volūtas ſcribēdi etiā familita
tis quate eſſet illud quod inueniť in libris ſuis ſi ve
ritatē non habere quod dicūt potius vituperatiōes
videренť intēdere q̄ȝ bonā famā, ⁊ manifeſte videm⁹
ꝙ null⁹ etiā ignorās ſcribit libēter rē manifeſte fami
litatē, ⁊ cū ipi eēnt philoſophi et grādis iueſtigatio
nis et nulla neceſſitas cogeret eos: quō ſcripta pñt
eſſe ita manifeſte famula vt multis videť in quoꝝ ani
mā nō pōt cadere ī his talib⁹ aliqđ ꝟtutȝ nō pōt exi
ſtere, q: nō potētes videre cāȝ negāt ſenſibilē effectū
cū eſſe materia ad fiēdū. ſ. q: vidētes effectū eſſet in
q̄rēda cā. et hoc ē qđ medita ui ī diuerſis tractatulis
v. caracteꝝ et ſmonū. Particulares aūt caracteres
v. ſermōes ad vnūqđq; fiēdū aut deſtruēdū ex libris
diuerſis aggregabo inferius. Tu vero ex his habes
viam ad totam hanc excogitationem.

Poſtq̄ȝ philoſophȝ certificatū ē ꝙ vniuerſe ſpēs
reꝝ mouēt et inclinant ad ſeipſas. qm̄ poſtq̄ȝ in
eis virt⁹ actiua ratiōabilis ē quam agāt ⁊ mouēt taȝ
ad ſeipſos q̄ȝ ad diuerſas. et ignis mouet ad ignē: et
aqua ad quam. Etiam dixit Auicēna ꝙ duȝ aliquid
ſtat in ſale diu ſit ſalet: ſi q̄d ſtat in loco fetido ſit feti
dū, ⁊ ſi quid ſtat cum audace ſit audax. Et ſi cum ti

mido timidus.et ſi qđ anima ſtat cū hoib⁹ ſit hūanuꝫ et domeſticum.et gnālit̄ verificatū ē eis rōne et expe rimento ꝙ oīs natura mouet ad ſuam ſpeciē et ſit eo rū verificatio nota in qualitatibus primis et ſimiliter in ſecūdis ⁊ fuit idē in tertijs:et in omnib⁹ diſpoſitio nib⁹nihil ꝙ non moueat ad ſeipꝫ ſcꝫm totū poſſe ſuuꝫ. Et hoc fuit radix et principiū ſcđm opeꝝ ſecretorū et tu non auertas oculos tue mentis.

POſtꝗ̄ fuit inſitū mētib⁹ philoſophoꝝ iſtud et ipſi inuerunt diſpoſitiōes entiū naturalium qꝛ certe ſciuerunt ꝙ quibuſdaꝫ entibus eſt inſita grandis frigiditas quibuſdā cum hoc grandis auda cia quibuſdam grandis iracundia.quibuſdam gran dis timor.quibuſdam innata ſterilitas:quibuſdā in natus ardor amoris.q̄buſdā īnata aliqua alia ꝟtus Aut ſcđm totam ſpeciē ſicut leo ē audacia innata et victoria Aut ſcđm indiuiduū.ſicut meretrici ineſt au dacia non ꝑ ſpeciē humanā ſed ꝑ indiuiduū.Veneft ex hoc ſuꝑ grādia mirabilia et ſuꝑ ſecreta ꝺꝑabilia. Et qui non intellexerunt mirabilitatē illā et vn̄ poſ ſet in illud neglexerunt et abiecerūt oīa in quib⁹ fuit labor et ingenium philoſophorum quorum fuit intē tio propria laus in poſteris vt falſidicatam grandia redderent in ſcriptura.

NOn eſt ſecretum nec occultum gentibus quo niam omne ſimile adiuuet et confirmet ſuum ſi mile diligat et moueat et amplectatur illud.Et me dici iam dixerunt et verificauerunt illud propter ſua et dixerūt ꝙ epar iuuat ad epar ⁊ quodlibet mēbruꝫ ſuū ſimile.¶Et alchimiſte ſciuerūt illud veritate ma nifeſta quomō natura ſimilis ſubigreditur ⁊ gaudet ſuo ſimili ⁊ ꝯgaudet illi ⁊ ꝯdolet:⁊ oīs ſciētia iā ꝟifi cauit illđ i ſuis ſimilib⁹.⁊ tu nota iſtud diligēter.qm̄

ſuper hoc videbitur grandis miſerabilitas operum

IAm eſt verificatum ⁊ poſituꝫ in mentibus oim ꝙ ois ſpecies naturalis ⁊ ꝙ ois natura particularis vel generalis habet amicitiam ⁊ inimicitiaꝫ naturalem ad aliquam aliarum. Et omnis ſpecies habet aliqd timẽdũ horribile et inimicũ ⁊ deſtructiuum Silr aliqd exultãs letificẽs et cõcordãs et ꝑ naturã vt ouis lupũ. et ipſa cognoſcit nõ ſolũ viuũ ſꝫ mortuũ nõ ſolũ ꝑviſũ ſꝫ ꝑ guſtũ. et lepꝰ canẽ et catta murũ. et oĩa q̃drupedia timẽt leonẽ. et oĩa volatilia timẽt aq̇lam et oĩa aĩalia timent hoĩem et eſt inſitum nature vniuicuiqꝫ iſtud et quedã hꝫ iſtud ſcḋm totam ſpeciem. ⁊ ſcḋm omne tempus et q̃dam habent iſtud ſecũdũ indiuiduum ſolum et ſecũdũ certius tempus. et omnium eſt certificatio ꝙ q̃ odiunt ſe ſcḋm vitã ꝙ partes eorꝫ immo pili et omnia odiunt ſe inuicem poſtꝗ moriuntur Unde pellis leonis omnes pelles ledit ⁊ vincit et pellis ouis conſumitur a pelle lupi. et timpanum de pelle lupi facit obmuteſcere illud de pelle ouis. ⁊ ſic eſt in omnibus alijs. Et tu nota iſtud ꝓpter magnitudinem rerum ſecretarum que idem prouenıunt.

ET eſt apertum omnibus ꝙ homo eſt finis omnium naturaliuꝫ. ⁊ ꝙ omnia naturalia ſunt per ipſum ⁊ ipſe vincit oĩa ⁊ naturalia habent inſitaꝫ naturalem obedientiam ad ipſum hominem. ⁊ ꝙ homo eſt plenus oĩ mirabilitate. eo ꝙ in ipſo ſunt oẽs conditiões ſcꝫ diſtẽperãtiam in caliditate et frigiditate temperata in omni eo quod vis. ⁊ in eo ſunt omnes virtutes rerum et ad humanam naturã fauent. ⁊ obediunt demones et ipſo humano corpore operantur omnes ſecrete artes et omne mirabile exijt ex ipſo ſed non habet homo omnia ſcḋm idem tempus ſed in diuerſis temporibus et in diuerſis indiuiduis et in

eo inuenit efficacis oim rex hypocritax xbox vege tabilium. Sed q̄ ſunt partis ad partē non declarantur ratione. ſed experientia. Quantū autē ratio poterit videre ⁊ cōphendere notabis ⁊ quantuȝ ppetuā experientiā poteris adiungere ⁊ intellige hoc quod contra hominem eſt.

NOn pōt aliqs dicere q̄ ois res nō ſit plena mirabilitate ⁊ neſcis q̄ maioris qn̄ diligēter certificat. ſed vnuſqſq̄ vilipēdit rē de qua nihil ſcit. ⁊ res nihil meruit ī illo. nā vnaq̄q̄ res hȝ de calido ⁊ frigido qđ ē ſibi ppriū ⁊ ignis nō ſunt mirabiliora q̄ aq̄. ſȝ ſunt diuerſa ⁊ alteri⁹ modi. et piperis nō ſunt mirabiliora q̄ iuſquiami. ſȝ alia. Et q̄ credit q̄ mirabilitas rerū extra calido ⁊ frigido non pōt dicere q̄n in oī re ſit grāde mirabile cū vnaq̄q̄ res hēat de calido et frigido. qđ ſibi ꝯuenit. Et q̄ credit q̄ mirabilitas rex ſit in ſtellis ⁊ aſpectib⁹ in q̄b⁹ ꝯtrahūt res pprietates mirabiles ⁊ occultas ſcire pōt q̄ oīs res hȝ ppriā figurā celeſtē ſibi ꝯueniētē ex q̄ ēt ꝯuenit ⁊ mirabilitas in opando. Nā om̄e qđ incipit ſub determinato aſcēdēte ⁊ influētia celeſti icipit ⁊ ꝯtrahit nūq̄ ppriā efficaciā patiēdi ⁊ opandi rē mirabilē ⁊ q̄ credit q̄ mirabilitas rex exeat p amicitiā inimicitiā. vt eīn ptio nō pt ēt denegare. Et vniuerſalit ſm modū philoſophandi res vnaqueq̄ eſt plena mirabilibus. Et poſtq̄ ſciuerunt hoc philoſophi inceperunt experiri et educere quid in rebus eſt.

PLato vo dicit in libro tegimēti q̄ qui nō fuerit opifex dyaletice ex qua ſit pronus et eleuat⁹ intellectus agilis ⁊ expertus ⁊ qui non eſt eruditus in ſcīa naturali in qua declarant mirabilia calida ⁊ frigida. Et in qua aperiūt pprietates cuiuſlibet entis in ſe et qui nō fuerit doctus in ſciētia aſtrologie ⁊ ī

aſpectibus⁊ figuris ſtellaꝝ ex q̇bꝰ eſt vnicui eoꝝum q̃
ſunt ſublimia ꝟtꝰ et ꝓprietas. et q̇ nõ fuerit doctus
in ſcientia nigromantie que manifeſtantur ſubſtãtie
in materiales que diſpenſant et adminiſtrant omne
quod eſt in rebus ex bono et malo non poterit intel-
ligere nec verificare omnia que philoſophi ſcripſerũt
Nec poterit certificare omnia que apparebũt ſenſi-
bus hominũ. ⁊ euadet cum triſtitia animi. qm̃ in illis
rebus eſt mirabilitas omnium que videntur.

¶ Redidit purus aſtrologꝰ ꝙ tota mirabilitas re
rũ et radix expimentoꝝ ⁊ omniũ q̃ extant a re-
bus qñ inuicẽ cõferuntur eſſentia figure celeſti quam
cõtrahit vnũ quodꝗ hora ſue inter emptionis et ge
nerationis et ꝟificauit in omnibus que expertus eſt.
Inuenit ꝙ cõcurſus rerũ eſt ſcd̃m curſum ſtellarũ et
victoria et gaudiũ ⁊ triſtitia pendet exinde et indica
tur ꝑ illud. Et ideo iuſſit om̃ia fieri in certis diebus⁊
in certis horis ⁊ in certis ꝯiunctionibus et ſeparatio
nibꝰ. in certis aſcenſionibus ſed hypocritos ſermões
preparationes herbarum. et nõ potuit eoꝝ ingeniũ
expandi ad omnes verificationes philoſophorum.

¶ Redidit magna pars philoſophoꝝ ⁊ medicoꝝ
ꝙ tota mirabilitas expimẽtoꝝ ⁊ mirabiliũ exi-
ret a rebus naturalibus qñ in lucẽ cõferuntur ꝑ cali-
dũ et frigidũ ſiccũ ⁊ humidum et ſignificauerunt has
quattuor qualitates. et poſuerũt ipſas radices om̃
mirabiliũ ⁊ eoꝝ mixtio exigit ad om̃e mirabile et ve
rificauerunt illud in ſuis opibus ⁊ iuſſerunt ſua expi-
mẽta incidere ⁊ componi ꝑ iſtã. ⁊ tenere ꝑ has res et
verificari. Et cũ inuenerũt multa expimẽta philoſo-
phoꝝ non potuerũt ea ꝟificare ꝑ calidum et frigidũ
immo magis ex hoc erat contrariũ. accidit ei mirari
inceſſant ⁊ triſtari. ⁊ negãt plerũꝗ illd ⁊ ſi videant id

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf urn:nbn:de:hbz:061:2-18118-p0046-1

PLato Ariſtotelis et legitimi. et oēs qui intēde
runt ſuꝑ vltimum philoſophie iam certificaue-
rūt ꝙ mirabilitas exit a reb⁹ ſcdm̄ modos valde di-
uerſos. Plerunq; ꝑ virtutes celeſtes impreſſas. ple-
rumq; ꝑ caliditatē et frigiditatē. ⁊ plerumq; ꝑ virtu
tes demonum et nigromanticorum. plerumq; ꝑ ꝟtu-
tes alias innatas reb⁹ cum ſuis formis ſubſtātiona-
libus. plerūq; ꝑ relationē que ſunt rerum ad inuiceꝫ
Unde reddunt incōprehenſibilia rerum mirabilia. ſi
cut debet auctor. Plerūq; ꝑ ſe faciunt vnum. ꝑ acci
dens faciunt cōtrarium. plerumq; directe plerumq;
indirecte. Merito ergo plato dixit ꝙ qui non fuerit
valde ſolers in dialectica et doct⁹ in ꝟtutib⁹ rerū na
turaliū. ſimiliter in ſignis ſtellaꝝ ⁊ nigromanticariū
ꝟtutū nō videbūt rationabilitatē mirabiliū nec ipſe
ſciet ea ⁊ nō cōmunicabit theſaurum philoſophoꝝ.
SCio igit̄ ꝙ omnis res habet ex caliditate et fri
giditate quod ſuū eſt ex quo facit rem efficacē
aliam ꝑ accidens directe ⁊ indirecte. ⁊ habet vnam.
quamq; virtutē ex ſtellis et figura ſue generationis
quā agit in mortalitate conſtructione et conuenien-
tia cum alijs. ⁊ tamē vnaqueq; res habet virtutes ſi
bi connatas per quas vnaqueq; res eſt principiū mi-
rabilis effectus. ¶ Cum ergo hoc ꝙ omnis natura
mouet ad ſuuꝫ ſimile poteſt imaginari de mirabilita
te effectuū quod vis ad omnē oꝑandā ⁊ ꝟificabis ad
oīa q̄ audies. ⁊ medicinalia ⁊ magica ⁊ nigroman-
tica ſm̄ diuerſum modū tue excogitatiōis ⁊ ſolerite
⁊ itromittā te ſuꝑficial'r vt teipm̄ adiuues ⁊ p̄paras
ad recipiendā q̄ dicā aggregata ⁊ collecta ex philo-
ſophis ⁊ diuerſis antiqs. Habeto ergo iſtud in mēte
tua. ⁊ q̄ntū eſt ꝑ ſe res calida adiuuat in paſſionibus
frigiditatiꝫ ⁊ ē experimētū in eis ⁊ non ꝯpetit calidis

niſi p accidēs aut indirecte quod eſt p accidēs deci-
piat te in primis qualitatibus: q2 plerūqꝫ res calida
ſanat morbos calidos: ſcꝫ per accidēs aut indirecte
¶ Si vis igit̃ experimentari. Prīo decet te ſcire de
rebus vtrū calide aut frigide ſint. ⁊ nota totū illud ⁊
poſtq̄ꝫ ſcis iſtud nota q̄ ſit diſpoſitio ⁊ propetas na-
turalis eius vtꝝ ne eſt audacia aut timiditas aut de-
cor aut ſterilitas. q2 qualē hꝫ naturā vnū qđqꝫ entiū
talē aſſimilat ī his qb⁹ aſſociat̃. vt leo ē aīal ītimidū
⁊ hñs audaciā naturalē. maxime in frōte ⁊ corde. ⁊ iō
qui aſſociat ſibi oculū leōis. aut cor aut pellē q̄ ē int̃
duos oculos vadit audax ⁊ ītimidus ⁊ īducit timidi
tatē oībus aīalibus. Et gñalit̃ ī leōe ē ꝑtus dādi au
daciā ⁊ magnanimitatē. Silr̃ ī meretrice ē audacia
ext̃minata. ⁊ iō dicūt philoſophi ꝙ ſi q̇s induit cami-
ſiā meretricis publice. aut reſpexerit ſpeculū aut ſe-
cū habuerit ī quo ipa ſpeculatur ſeipaꝫ vadit audax
⁊ ītimidus. Silr̃ ī gallo ē audacia magna adeo ꝙ di
cūt phī ꝙ ⁊ ipſo viſo ſtupeſcit leo. et iō dicūt ꝙ ſi q̇s
geſſerit ipius alas vadit audax et gñalit̃ omne aīal
quod habꝫ audaciā exterminatā p naturā aut per ca
ſū. ſi ex eo cōſtrueretur hmōi dat ipi audaciā. Silr̃ ſi ē
aīal ſterile p naturā. aut p accidēs aliquod eius con
ſociatio ad aliquē mouet ad ſterilitatē. Et iō ſcripſe
runt phī ꝙ nullus a ꝓprietate vel quomodocūqꝫ cuꝫ
ſit oīno ſterilis facit viros ⁊ mlīeres ſteriles qñ ex eo
ſociatur aliqua pars mulieribus. Silr̃ facit aborti-
uus ⁊ eunuchus. qm̄ oīb⁹ his ē infinita ſterilitas ⁊ aſ-
ſimilant ſibi in hoc hoīem q̄ ſibi aſſociat iſta intriſeca
Silr̃ qui volūt incitare amorē reſpiciūt em̄ quod aīa
liū maxime diligit. ⁊ maxime in illa hora qua magis
ſtimulatur in amore. quia tūc in eo vigor magis in ꝓ
mouēdo ad amorē ex illo animali accipiunt partem

ſm q̄ magis viuet venus ⁊ ille appetitus ſicut ſunt cor teſticuli ⁊ matrix. ⁊ exhibēt ea illi quā voluit intende re maſculis ad feminā exhibet teſticulos. Mulier ṽo ad virum exhibet menſtruum aut ſecundinam.
¶ Et quia hyrundo multū diligit vt dicunt philoſophi ideo multi diligunt eam ad excitandum amorē.
¶ Silr in hoc gn̄e turtur/columba ⁊ paſſer/maxie qn̄ capiunt amore ſiue venere. tūc em̄ irrefragabilit ꝓuocāt et inſerūt amorē. ¶ Silr qn̄ volūt facere loq̄cē appropinquāt de ligua canis aut de corde. Cū at volūt facere facūdū aut delectabilē aſſociāt ei philomenam. et vniuerſaliter quācūq; virtutē aut ꝓprietatē naturalē vide in aliq̄ entiū naturaliū ſm̄ exceſſum ſuſpicantur aſſimilare aut ꝓmouere ſeu inclinare diſpoſitū ad illd ꝓpter qd ſciunt firmit ꝙ pōt plus iuuare q̄; noſcere eo ꝙ hʒ illud inſitū a ſua natura. Et oīs virtꝰ mouet ad tale quale eſt ſcdm̄ poſſe ſuum Et ſic intelligo eē in rebus mirabilibꝰ quas audies. Et hoc dictū ſit ad introducendum animum tuum.
Dixit auctor libri tegimēti ꝙ quedā ſunt manifeſta ſenſibus in q̄bus nullā ſcimus rōnē ⁊ quedam ſunt manifeſta ratione in quibus nullum ſenſuʒ nec ſenſationem percipimus. Et in primo genere entium nulli credēdū eſt niſi experientie et non ex experienda rōe nec neganda experiētia. ¶ Et in ſecūdo genere entiū nō eſt expectādus ſenſus. q̄a ſentiri non pōt. Quedā igitur ſola experiētia ſunt credēda ſine ratione cum lateāt homines. Quedam ſola rōne cū careant ſenſibus nam quāuis manifeſtam rationem neſcimus ꝙ magnes trahit ferrum ita tamen manifeſtat illud experientia ꝙ nullus denegare poteſt et quemadmodum iſtud eſt mirabile ꝙ ſola experiētia certificat. ita in alijs debet homo extimare nec debʒ

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf
urn:nbn:de:hbz:061:2-18118-p0049-1

negare quicq̃ mirabilium q̃uis rōnē nō habet. ſed
dʒ experiri qꝛ cauſe mirabilium ſunt latentis. Et ex
tā diuerſis p̄cedentibus q̃ humanis intellectus ſcđʒ
plato. nō p̄t eas imitari. Magnes ergo trahit ferrū
carabe trahit paleā. et q̄dā aliꝰ lapis trahit vitrum.
Sic ī entibus ſunt mirabilia declarata philoſophis
ꝑ experiētiā que nullꝰ denegare debʒ nec experietur
illud ſcđm modū philoſophoꝝ qui illud īuenerūt. nā
dicūt philoſophi ꝙ palma ē arboꝛ ⁊ hʒ maſculū et fe
minam. cū ergo femina appꝛopinquatur maſculo vi
des feminā declinatā ad maſculū ⁊ mollificanꝛ folia
eiꝰ ⁊ rami. et declinant ad maſculum cū g̃ ad palmas
vidēt illđ ligāt funes a maſculo ad feminā. reddit g̃
erecta ſuꝑ ſeipſam quaſi adepta ſit maſculo ꝑ contu
mationē funis ꝟtut ē maſculi. quare ergo negas ꝙ ī
hac ſit reliquaꝝ reꝝ q̄ ſuis ꝓprietatibꝰ agūt donec ꝑ
expiētias certificeꝛ tibi certitudo ⁊ deſtruaꝛ falſitas
negociū aūt tuū ſupꝛa illđ qđ narrauimꝰ in libꝛis no=
ſtris duoꝝ rumoꝛ ꝓpalaꝛ in regionibꝰ ⁊ quoꝝ veſti=
giū laudaꝛ apud ſapiētes abſq; expiētia ipſius cuiꝰ
ꝓprietates ſumūꝛ ē inuidia ⁊ odiū. ex quo ſꝑ ꝓuenit
obliqtas intellectus et iudicij in oꝛe. Multi tñ anti=
quoꝝ narrauerūt res mirabiles tñ iā receptas apud
vulgus ⁊ verificatas. Ego narrabo tibi q̄dā vt tu fir
mes mētē tuā ſuꝑ eas. ⁊ vt ſit ꝑata crudelitati eoꝝ q̄
ratio nō pōt ꝯfirmari ſcđm ſeniū. qꝛ p̄dictū ī eis ē ad
iutoꝛiū. Ex eis itaq; ē ꝙ filiꝰ meſſie dixit ī lib. de aīa
libꝰ. Si īduit veſtimētū viri mulier feta. deīde īduat
ip̄z vir priꝰ q̄ ambulat ipʒ recedit ab ip̄o febꝛis q̄rtana
¶ Et in libꝛo de aīalibꝰ dꝛ ꝙ leopardꝰ fugit extra=
neo hoīs: ⁊ alibi: ꝙ ſi carneū hoīs antiqui ſepeliaꝛ in
turri colūbaꝝ aut ponaꝛ in ea habitāt ⁊ quieſcūt co=
lumbe ſibi multiplicanꝛ donec conſtringantur in ea

¶ Et in lib. de tyriaca galieni ꝙ ſerpẽs que dicit̾ re-
gulus ſubaldidus ſupra cuius caput ſunt tres pili. ⁊
qñ videt eos aliq̄s morit̾ ſtatim. et qñ audit ſibulum
eius aliq̄s vel aliq̄d morit̾. et oīs beſtia que comedit
ex eo mortuo etiaꝫ morit̾. Et dixit ariſtoteles ꝙ vbi
ſit eſtas ſex mẽſibꝰ ſimiliter hyems ẽ fluuiꝰ in quo in-
ueniunt̾ vipere. quaꝝ ꝓprietas eſt vt nūꝗ̄ videãt q̄ ſi
moriãtur et non faciant hoc mūdū viuūt cū ꝓ ſo ſunt
mortue nihil nocẽt. Et ingeniauit ariſto. cū alexã. vt
reciperet ſpeculū magnū ⁊ ambularet cū eo ꝓſus eas
⁊ cū reſpexerit ſeipſas in ſpeculo mortue ſunt. Fuit
ergo q̄buſdã incredulus ſmo Ariſto. Nã Auiceñ. in
ſtans Ariſto. ſi aliquis vidit eum mortuꝰ eſt. Vñ non
eſt veritas in ſermone et dixerūt ſi aliquis acciperet
de lacte mulieris lactantis ꝓ ginẽ ſuã que eſt abyma
tu et ponatur in vitreo vaſe ⁊ ſepeliat̾ ſi ſuſpendatur
in turri apud introitū colūbarum ⁊ exitum habitant
multiplicant̾ colūbe in ea donec ſint innumerabiles.
Et dixerūt qñ os hoīs mortui ſuſpẽdit̾ in aliq̄ iuuat
a q̄rtana. ⁊ ſi ſuſpẽdit̾ os hoīs mortui ſup illum q̄ cõ
querit̾ de vẽtre ſuo ſanat̾. Et dixerūt ſi dẽtes pueri ꝗ
primis cum cadunt ſuſpendãtur añꝗ̄ veniãt ad ter-
rã et ponant̾ in lamina argẽti ⁊ ſuſpẽdẽt̾ ſup mulie-
res eas ꝓhibẽt impͤgnari ⁊ parere. Et in lib. cleopa-
tre qñ mulier accipit oī mẽſe de vrina mule pondera
duo ⁊ biberit ipſa nõ ꝯcipit. ⁊ ī lib. decoriatiōis. acci
pe q̄ntitatẽ fabe de alcith ⁊ īfunde ipſam ī vrina mu-
le ⁊ da mulieri ad potãdū ⁊ nõ ꝯcipit et dixit alexã.
qñ accipit̾ aliq̄d de vmbilico infãtis q̄ egredit̾ ⁊ inci
dit̾ et ponit̾ ſub lapide anuli de argẽto aut auro tūc
ei q̄ neſcit eū nõ aduenit collica paſſio pẽitꝰ ⁊ dcm̄ ẽ
ꝙ ſi liget̾ ſemẽ acetoſe ī pãno ⁊ ſuſpẽdat̾ ſup tympa
num ſiniſtrum non cõcipit donec ꝑmaneat ſup ipſum

¶ Et dixit galie ꝙ qn̄ folia aceto ſe comedūt ſoluūt
ventrē. Et quādo bibit ſemē eius ſoluit ventrem.
Et dicitur ꝙ radix acetoſe ſuſpenſa ſuper habenteꝫ
ſcrophulas iuuat ipſum.

¶ Et dicūt phī qn̄ vis vt redeat beſtia ad hoſpitium
ſuum leue frontē eius cum ſepe ſquilla redibit.

¶ Et ariſto. dixit i libro de aīalibus. Si ponat aliq̄s
ceram cōtritā ſuper cornua vituli vaccarū vadit cuꝫ
eo vbicunqꝫ vult ſine labore. ⁊ ſi iungat aliq̄s cornua
vaccaꝝ cū cera ⁊ oleo aut pice recedit dolor pedum
eaꝝ. Et ſi q̄s declinuerit caput thauri oleo roſarum
apoſtemat caput eiꝰ ⁊ ſi liniat cū eo caput vacce mo
rit. Et ſi aliq̄s vnxerit linguaꝫ boum cū ſepo aliquo
non guſtant cibū nec comedūt. ſed prius moriunt fa
me niſi abſtergat cum ſale ⁊ aceto. Et ſi quis iniūgit
anū galli cum oleo non calcat gallinam nec poteſt et
ſi quis vult vt non vociferet gallus caput eius inun-
ge oleo ⁊ frontem.

¶ In libro archigenis dicitur qn̄ canilia leporis ſu-
ſpenditur ſuper eum qui patitur colicam confert.

¶ Et dixit ariſto. qui ſedet ſuper pellem leonis rece
dunt ab eo emoroide.

Et dixerūt phī ſi annularē abortui ſuſpendit ſuꝑ ſe
mulier non concipit donec permaneat ſuper ipſam.

¶ Et quādo bibit mulier vrinā arietū nūq̄ꝫ cōcipit. ⁊
quando bibit ſanguinem leporis non concipit.

¶ Et ſi ſtercus leporis ſuſpēdatur ſuꝑ mulierē non
cōcipit donec ꝑmaneat ſuper ipſam et origanā mon
tanum qn̄ teritur ⁊ puluerizatur ſuper locum formi-
carū dimittunt formice locum ſuum.

¶ Dixerūt phī Si ſuſpendat caput capre ſuper illū
qui patit ſcrophulas ſanat ꝑ ipſum ⁊ dicit in libro de
coronationis accipe myrrham ⁊ line pollicem pedis

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf
urn:nbn:de:hbz:061:2-18118-p0052-4
DFG

dextritui cum oleo de palaſtina tritannaꝫ tunc tu cō
cubes dum illud permanet ſuper policem. Et dici-
tur ibi ꝙ ſi tu accipis fel hirci ⁊ adib. ⁊ exicca vtraqꝫ
deinde tere ea et calefac ambo cum puro oleo et line
cum ea priapum in circuitu hore coitus, et nulluꝫ a-
lium expectet preter te.
¶ Dicunt etiam philoſophi. Si accipiatur mediuꝫ
pondus. iij. illius. ⁊. v. ex duobus teſticulis vulpiuꝫ ⁊
eſt felle galli ⁊ permiſceat vtraqꝫ ⁊ portet ea cōtinue
tribus diebus in vulua ſi in die quarta fatuat eam vir
impregnabitur a maſculo.
¶ Si ſuſpēdit̄ cauda Adib. ſupra preſepe vaccarū
aut pecudū non appropinq̄bit lupus donec ꝑ mane-
bit illic ⁊ ſi ſupendit̄ cauda lupi: aut pellis aut caput
ſupra p̄ſepe non comedēt boues nec beſtie aliq̄d Et
ſi inungit ſe mulier ſepe vrina ad id nunq̄ꝫ concipit.
¶ Si vis vt mulier non corrūpatur nec q̄rat viros.
Accipe priapū lupi ⁊ pilos palpebrarū eius et pilos
q̄ ſunt ſub barba eius ⁊ comburе illud totum ⁊ da ei ī
potu ipſa neſciente: ⁊ nullū alium volet: ⁊ dixerūt q̄n
mulier non vult virum ſuum tunc accipiat vir eiꝰ ali
q̄d de ſepo hyrcorū mediorū īter ꝑuos ⁊ magnos ⁊ li
gniat cuꝫ eo priapum ſuuꝫ ⁊ coeat ipſa enim amabit
eum et coibit poſtea cum aliquibus.
¶ Et dixerūt ꝙ teſtudo quando venenatur comedit
organum ⁊ ſanatur, ⁊ ideo ſciunt ꝙ organū ſuccubit
it cum veneno. Dicitur etiam ꝙ muſtella quando ve
natur a ſerpente comedit rutā ⁊ ſciunt ex hoc ꝙ ru-
ta eſt contrarium veneno ſerpentum.
¶ Et mus ſuppoſitus punctare ſcorpionum liberat
contrarius ⁊ nihil timens eum.
¶ Dicūt phi ꝙ ſi q̄s extraxerit calcaneum mulieris
muſtelle ipſa exiſtēte viua ⁊ ſuſpēdat̄ / ſuꝑ mulierem

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf
urn:nbn:de:hbz:061:2-18118-p0053-0
DFG

non concipit donec maneat ſuper eam ꝛ quando re-
mouetur impꝛegnatur.

¶ Et inuenerunt philoſophi ꝙ ſi aliqua mulier ē ſte-
rilis quando apponunt rem facientem ſterilē mulier
ſit non ſterilis et econuerſo.

¶ Si accipiantur duo teſticuli muſtelle ꝛ ſtringantꝰ:
et ligantur in crure mulieris. et habet eos ſecum mu-
lier non concipit et d. ꝙ quando ſpongia pꝛoijcitꝰ in
vino mixto aq̄ deinde extrahitꝰ ꝛ reſtringitꝰ et exꝓmitꝰ
egreditꝰ aqua ex eo et remanet vinū et ſi non eſt mix-
tum nihil egreditur.

¶ Dixit Tabarienſis ꝙ ſi ſuſpenditur lapis ſpōgie
in collo pueri qui tuſſit: tuſſi vehemēt iſedatur tuſſis
eius: et quando intromittitur in caput aſini aut anū
ſcarabeus ſincopiſat et non vertitur donec extraha-
tur ab eo.

¶ Et ſi homo comedit lentes / ꝛ moꝛdeat non ſana-
tur moꝛſus et quando intromittitur in anum arietis
altis ſiue alcit cadit lana eius.

¶ Dicitur etiam ꝙ ſi ligetur aliquis lapis cum cau-
da aſini: non rudet nec ruget.

¶ Si accipiantur pili aſini qui ſunt iuxta pꝛiapum
eius et dentur alicui in potu triticum vino cui vis in-
cipit ſtatim pedere. Similiter ſi aliqs acceperit oua
foꝛmicarum et contriuerit ea et pꝛoiecerit in aquam
et dederit ea in potu cui vis ſtatim non ceſſat pede-
re. Similiter faciunt cum vino.

¶ Et dicitur ꝙ ſi feceris anulum ꝛ virga myꝛti recē-
tis et intromiſceas in ipſum anularez digitum ſedat
apoſtema ſub aſcellis.

¶ In libꝛo Ariſtotelis radix iuſqͣmi albi qn̄ ſuſpen-
ditur ſuper patientem colicam confert ei. et quando
hauriat et vitrum fellum ponitur in vaſe et ponitꝰ in

per ipſum acetum: bulit fortiter abſq; igne.
¶ Dicunt etiam in libro. Hermetis quando proiicia-
tur ſemen porri ſuper acetum recedit acetoſitas eiꝰ.
¶ Belbinus dixit quando accipis albumen oui et
alumen et linis cum eo pānum ipſum et abluis cum
aqua ſalis ſicca eum prohibet ignem comburere.
¶ Dixit alius qn̄ accipit arcenicū rubeum et alumē
⁊ teruntur: et conſiciuntur cum ſucco ſemper viue et
felle thauri et linit cum eo homo manus ſuas dein-
de accipit ferrum ignituꝫ non comburit ipſum. Silr
ſi accipiatur ex magna ⁊ lumine iamenti ⁊ talo ⁊ ace
to forti ⁊ altea ⁊ contriueris ea contritione bona: et
linis: cum ea manus non ledit ignis.
¶ Et dixerūt in carabe qn̄ multū teris ipꝫ et ſufflas
verſus lāpadē cū ſufflatorio. inflāmatur ex eo ignis
magnꝰ. ⁊ ab eo nihil cōtrariū cōburit. ⁊ qn̄ volueris
vt q̄ ſunt in palatio videātur nigri. Accipe de ſpuma
maris ⁊ calcanto ⁊ permiſce ea filis: deīde humecta
cū ea liciniū et illumina cū eo lampadem. Qn̄ vis vt
q̄ ſunt in palatio videāt ſine capitibꝰ. accipe ſulphur
citrinū cum oleo ⁊ pōe ipſuꝫ ī lāpade ⁊ illumina cum
eo ⁊ pone illud in medio hominum et videbis miruꝫ.
¶ Et iterꝫ dixit. Belbinus q̄ poſuerit potulacā ſup
lectū ſuū non videbit ſomnum nec viſionē penitus.
¶ Et ariſto. dicit ꝙ eque qn̄ odorāt fumū lampadis
extincta abortiunt ⁊ indignātur. ⁊ ſimiliter hoc ac-
cidit quibuſdam mulieribus pregnantibus.
¶ Dixit Ariſto. ꝙ ſi quis ingeniat camelū coire cuꝫ
matre ſua: et ipſe p̄ſentit illud ipē proſequitur eū do
nec interficit eum: et ſi ingenietur equū aſcēdere ma-
trem ſuam ⁊ preſentiat illud interficit ſeipſum et ne-
cat intendens ad hoc.
¶ Et dicit Tabariēſis. ſi accipiatur rafani ⁊ ꝯficiat

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf
urn:nbn:de:hbz:061:2-18118-p0055-1
DFG

¶ Et dicũt philoſophi q̃ ſi ſubmerga muſcas in a-
qua vident mortue, ⁊ ſi ſepeliãtur in cinere reſurgũt
iterũ et qñ ſubmergis. Ambor moritur ⁊ roretur ſup
ipm acetum: viuificatur. et qñ ſepelis ſcarabeum in
roſis morit et ſi ſepelis in ſtercore viuificatur.

¶ Dixerunt ⁊ philoſophi q̃ qñ penne aquilaruʒ po
nunt cũ pennis aliarũ auium cõburunt illas ⁊ morti-
ficãt eas ſicut ipſe eſt vincẽs in vita ſua omnes aues
et dominans. penne aqlaruʒ ſũt pernicioſe omnibus
pẽnis ⁊ dicũt philoſophi q̃ ſi ponat i aliquo loco pel
lis ouis cũ pelle adib. corrodit ⁊ conſumit: ⁊ q̃ induit
pãnũ ex lana ouis quam comedit adib. nõ ceſſat ab
eo prurit⁹ donec exuat eũ. Et ſi acceperis pilũ eq̃ et
extenderis ipſuʒ ſuper hoſtiũ dom⁹ nõ igreditur ho
ſtiũ illud cinifex donec ſuper eo ſtat pilus.

¶ Et ſi ſuffumigas domũ aut locũ pulmõe aſini mũ-
das eũ omĩ ſerpente ⁊ ſcorpiõe, ⁊ ſciunt philoſophi
ex hoc q̃ videlicet in veneno.

¶ Thethartenſis etiaʒ dixit ſi lingua vppupe ſuſpẽ
dat ſuper patientem obliuionem reddit eum memo-
rem et alie nationes.

¶ Et ĩ libro cleo patre dr: ſi mulier nõ delectat cũ vi
ro ſuo, accipe medullam lupi de pede ſiniſtro ⁊ porta
eam ⁊ nullũ diliget niſi te. ⁊ dr qñ accipitur coxa ſtru
ctionis maſculi ſiniſtra ⁊ bulitur cum oleo, deinde li-
niuntur eo origines pilorum nunq̃ renaſcuntur.

¶ Dicit Architas ſi accipiatur cor dum viuit et ſuſ-
pendatur ſuper patientem q̃rtanam eradicat eam.

¶ Et ſpolium ſerpentis qñ ſtrĩgitur ſup ancharʒ mu
lieris accelerat partũ: ſed cũ parit illico remoueatur

¶ Dentes omniũ ſerpẽtũ qñ eradices eos duʒ viuit
ſerpẽs ⁊ ſuſpẽdatur ſup quartanarium tollũt ab eo
quartanam, ⁊ ſi ſuſpẽdatur ſerpens ſuper dolentem

dētem: prodeſt ⁊ ſi ſerpēs occurrit pregnāti abortit et ſi occurrit ei dum parit accelerat partum.
Et dicunt ſi acceperis caninum dentē cocordrilli ex palatio eius ſupiore ſiniſtro, ⁊ ſuſpendis eū ſupra febricitātē ſanat ⁊ redibit ad ipſuz vnꝙ̄. dixerūt ꝙ leo terretur ex gallo albo, ⁊ leo iteruz timet ignem. et q̇ vngitur cum ſepo renuz leonis nō timet ire inter beſtias, ⁊ omnes beſtie terrentur ex leōe et qui linit corpus ſuum cum ſtercore leporis terrentur ab eo lupi.
¶ Et ſi teritur arcenicum citrinū ⁊ admiſcetur lacri ſi cadit ſuper ipſum muſca que non moriatur. ¶ Si acceperis dextrum pedē teſtitudinis ⁊ ſuſpendis ipz ſuper dextrū pedē podagriei ꝯfert ei. Silr̓ ſi ſiniſtrū ſiniſtro, ⁊ ſic manus eiꝰ cōfert manui ⁊ digitꝰ digito.
Et ſi accendat ignis coram ernioſo ex viridibus lignis ficulnearum crepitant teſticuli eius.
¶ Et in libro Hermetis oculi vrſi ambo que ligātur in panno lini ſuper adiutoriū ſiniſtrū remouet quartanam. Et dicit ꝙ ſi lupus viderit hoiem ⁊ ipē nō videt eum ſtupeſcit hō ⁊ timet et raueſcit. Et ideo ſi q̇s egerit oculum lupi iuuat ad victoriam ⁊ ad audaciam et depellationem et timorem aduerſarij.
¶ Et dicitur ꝙ ſi fiat anullꝰ ex albis vngulis aſini q̇ induit ipſum epilenticus non patitur epilentiam.
¶ Et dixerunt quādo vis ne approximēt muſce domo, tunc pone condiſim ⁊ oppiuz in albedine calcis ⁊ inde albifica domum cum ea: tunc non ingredientur muſce penitus.
¶ Et quādo vis vt narret tibi mulier vel puella tua omnia que fecit. Accipe cor columbe ⁊ caput rane ⁊ exicca vtraꝙ et terre et pulueriſa ſuper pectꝰ dormientis ⁊ narrabit omnia que fecit. Cum vero euigilauerit exterge illud a pectore ne aleuetur.

¶ Et dicunt ꝙ ſi quis ſupponit adamantem capiti
mulieris doꝛmientis manifeſtat ſi eſt adultera quo=
niam ſi ſic eſt reſilit territa de lecto et ſi non amplecti
virum ſuum cum grandi dilectione.

¶ Et dicunt ꝙ pellis aſini quando ſuſpenditur ſup
pueros pꝛohibet eos terreri.

¶ Et dicit architas ꝙ ſi accipiatur cerumen auris
canis ſiniſtre ⁊ ſuſpendatur febꝛicitantibus periodi
ce confert multum maxime quartane.

¶ Et ſi dicūt phi ꝙ aliqua ſpecies vel indiuiduū que
nūꝙ̃ habuit egritudinē cōfert oī egritudini. ⁊ cui nū
ꝙ̃ affuerit doloꝛ aliq̃s ſuccurrit ⁊ ſanat hoīeꝫ ab illo

¶ Et ſi ſuſpēditur ſpuma moꝛis ſuper coꝛā mulierꝫ
ſiniſtrā accelerat partum ⁊ quando ſuffumigatur do
mus cū vngula mulli ſiniſtra nō remanēt in ea muſce

¶ Et ſuſpenditur coꝛ vpupe aut oculus aut cerebꝛū
ſupꝛa ſe ad collum ſuum confert obliuioni et ſubtili=
at intellectum hominis.

¶ Si mulier non poteſt cōcipere. Accipe coꝛnu cer
uinum puluerisatum et miſceatur cum felle vaccino
teneat mulier ſuper ſe coeat et ſtatim concipiet.

¶ Seta de cauda eque poſita ſuper oſtio nō permit
tit intrare zanzalas.

¶ Deno pulli vnius anni poſitus in collo infantis fa
cit eius dentes pꝛouocari ſine doloꝛe.

¶ Dens eque poſitus ſuper caput ferentis ſtatim li
berat eam.

¶ Si mulier non poteſt concipere detur ei niſcenti
lac ſumenti: ea hoꝛa coeat et ſtatim concipiet.

¶ Vnguis equi ſuffumigatus in domo effugat mu=
res Idem ſit ex vngula muli.

¶ Vt tota aqua calida exeat ꝺ caldario attramētū
id eſt terra frāciſca cū pice pꝛoiice in aquam et tota

exibit. Ut ignis de aqua extraheat. teſtaz oui accipe et ſulphur viuum tritum impone et calcem et claude foramen et mitte in aquam et incenditur.

¶ Et dicitur ꝙ ſi ponatur camphora ſuper aquã accenditur et comburitur in aqua.

¶ Ut aues manibus comprehendas. accipe grana queuis in fece vini ⁊ in ſucco cicute valde imbibita ⁊ obijce ad aues omnis auis que inde guſtat inebriatur et perdit vires.

¶ Si que mulier te ligauit maleficijs ad amorẽ ſuũ: et vis illud diſſoluere. accipe camiſiam ſuam ⁊ per capicium eius minge foras ⁊ per manicam eius dexteram et non curabis de ea.

¶ Ut mulier cum aliquo adulterare non poſſit incide de capillis eius et puluerem illorum tibi ſuper feretrum ſparge. ante tamen vnge feretrum cuz melle et mox coeas cum muliere: ⁊ cum volueris ſoluere ex tuis capillis fac ſimiliter.

¶ Et dicunt ſi aliquis inungatur lacte aſine cõgregabuntur in eo omnes pulices domus.

¶ Litteras que non leguntur niſi de nocte. Cum felle teſtitudinis ſcribe aut lacte ficcus ſi ponatꝰ ad ignẽ aut cum aqua vermis lucentes de ſero.

¶ Si accipiantur multa albumina ouorum de gallina poſt menſem fiunt vitrũ et dura vt lapis ⁊ ex hoc tale fit topacius ſophyſticatus ſi prius cum croco vł terra rubea liniatur.

¶ Similiter ſpuma que iuenitur circa teſticulos cerui vel equi vel aſini fatigati. admiſceatur cum vino ⁊ illud vinum detur alicui potationi abhorrebit vinuz per menſem.

Et ſi habuerit plures ãguillas ĩ vaſa vini ⁊ dimittãtur in illo mori ſi quis biberit ex illo abhorrebit vinũ

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf
urn:nbn:de:hbz:061:2-18118-p0059-7

per annum: et forte ſemper.

¶ Et dicitur q̄ ſi accipiatur funis aliqua cum qua ſuſpēditur fur vel ſuſpēſus eſt ⁊ aliquātulū palee quē turbo venti in aere ſuſpendit ⁊ ponatur in olla et miſceatur cum alijs ollis illa oīnes alias frāgit item accipe aliquautulū predicti funis pone in inſtrumēto cuȝ quo mittitur panis in furno. quando ille qui mittere dȝ in furno mitti et nō poterit immittere ſed extra exiliet

¶ Ut hoīes videantur ſine capitibus: accipe ſpoliū ſerpētis et auri pigmentū et picem grecam reuponticuȝ. et cerā nouarū apum ⁊ ſegimē aſini ⁊ tere omnia ⁊ mitte ī radiola plena de aqua ⁊ faciat ſbulire ad lētū ignē ⁊ poſtea dimitte frigeſcere. facias cereū ⁊ omnis qui illuminabitur eo videbitur ſine capite.

¶ Ut hoīes videātur habere quorū libet animalium capita. accipe ſulphur viuū ⁊ litargiū ⁊ iſtis ſimul pulueriȝatis ſparge in lampade oleo plena. habeantq̄ cādelam de cera virginea que permixta ſit cum fece illius animalis cuius caput vis vt videatur habere tenens candelaȝ accenſam de lampadis igne. ⁊ da bibere vinum cum valdimonie et illi qui inde potabūt videbunt ſe habere caput animalis.

¶ Et homīes videantur habere vultū canis. accipe adipē de aure cāis vnge ex eo parū de bōbicino nouo pōe in lampade noua de viridi vitro et pōe lucernam inter homines ⁊ cernunt vultum canis.

¶ Ut hoīes videātur habere tria capita. accipe de pilis aſini mortui ⁊ fac funiculū ⁊ ſicca ⁊ ſume medullā de oſſe pncipalis dextri hūeri. et miſce cū virga v̄gines: et iline funiculum et pone ſup liminaria domus ingredientes domū tria capita habebūt. ei qui in domo ſunt intrantib⁹ aſini videbūtur. Si vis vt caput homīs caput aſini videatur. tolle de ſegimine aſelli et

vnge hominem in capite.

¶ Si vis vt pullꝰ aut res alia ſaltat in diſco. accipe argenti viui ⁊ puluerē calamite ⁊ mitte in āpullā vitream ſigillatā. ⁊ illam pone intra rem callidā qꝛ cuꝫ ſit argētū viuum calidum mouet ſe ⁊ facit eā ſaltare

¶ Si vis videre q̄ alij nequeūt. accipe fel de maſculo catto ⁊ adipē galline oĩno albe. ⁊ adimiſce inſimul ⁊ oculos tuos inūge ⁊ videꝛ. Si vis ītelligere voces auium aſſocia tecum duos ſocios in quinto calēdas nouembꝛis ⁊ vade in quoddam nemus cum canibus quaſi advenādū ⁊ illā beſtiaꝫ quam pꝛimo inueneris defer tecū ad domū ⁊ ꝑpara tū coꝛde vulpis. ⁊ ſtatim intelliges voces auium vel beſtiarum. ⁊ ſi vis vt aliq̇s intelligat oſcula eum et intelliget ſimiliter.

¶ Si vis ſoluere vincula vade in ſiluā et ꝑſpice vbi pica nidū habuerit cū pulis. ⁊ quādo eris ibi aſcende ad arboꝛem ⁊ foramē eius circū liga quocunq̄ vis: qꝛ cum videt te vadit pꝛo quadā herba quā ponit ligaturam ⁊ ſtatim rumpitur ⁊ cadit herba illa in terrā ſuper pānū quē debes poſuiſſe ſub arboꝛe ⁊ tu ſis pꝛeſens ⁊ accipe.

¶ In nido vpupe eſt quidam lapis qui eſt diuerſoꝛū coloꝛum. defer tecum ipſum et eris inuiſibilis.

¶ Et homo ſemper eunuchus ſit accipe ex vermiculo qui in eſtate lucet et da ei bibere.

¶ Ut mulier cōfiteatur que fecerit ranā equalē compꝛehende viuā et tolle eius linguā et remitte illam in aquam pone illam linguam ſuper partem coꝛdis femine doꝛmientis. que cum interrogatur vera dicit.

¶ Si vis aliquem terreri in ſomno. capiti eius ſuppone pellem ſymie.

¶ Si vis capere talpā pone in foramine eiꝰ cepe vel poꝛrum aut alleum ⁊ ſtatim egreditur ſine viribus.

Serpens non accidit ad aleum nec canis guſtet ali-
quid tinctum cum alleo et ſi fomeat.

¶ Suffumigatio quã cum ceteris videbũtur omnes
in forma elephantum qui ſunt in domo et equorum
magnorum. Accipe ſpeciem que dicitur Alcachen-
gi et contere et conſice ipſam cum aliquantulo pin-
guedinis delphini et fac ex eo grana ſicut citri. De-
inde fumiga ex eis ſuper ignem ſtercoris vacce que
mulgetur. Et non ſit in domo locus ex quo egredie-
tur fumus niſi porta et ſit lar ſub terra deintus. Nam
omnes qui ſunt in manſione videbuntur quaſi ipſi ſũt
homines magni in formis equorum: elephantum. et
eſt mirabile valde.

¶ Suffumigatio alia quã cũ facis vides foris viri-
des et multi formes ⁊ mirabilia infinita. que p̃multi
tudine nõ diſcernunt. Accipe. Dinar. id eſt vermiliũ
⁊ lapidẽ Lazuli ⁊ pulegium montanuꝫ. et pulueriza
totũ. ⁊ cribella illud ⁊ cõfice illud cũ pinguedine del-
phini. vel equi vel elephantis fac grana in modum ci
ceris et ſicca in vmbra ſuffumiga in eo quando volue
ris et fiet quod dictum eſt.

¶ Suffumigatio ad videndũ in ſomno quod futurũ
eſt de bono et malo. Accipe ſanguinẽ aſini congela
tũ et lupi cerui pinguedinẽ et ſtoracẽ aggrega totũ
ponderibus equalibꝰ et cõficiantur et fiant grana ⁊
ſuffumigetur cũ eis domꝰ. Tu enim videbis in ſom-
no tuo qui narrabit tibi omnia.

¶ Modus faciẽdi licinii quod quando accẽdẽs vi
debis homines in quacũqꝫ forma volueris. Accipe
oclos bubonis ⁊ oculos piſcis qui dicitur affures et
oculos piſcis qui dicitur Libinitis: et fel luporum. Con
trita ergo ea manibꝰ commiſcendo: et pone ea in va
ſe vitreo. Cum ergo vis operari eum. Accipe adipẽ

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf
urn:nbn:de:hbz:061:2-18118-p0062-9
DFG

cuiuſcūq; vis beſtie ꝙ fiat hoc in forma ei⁹. liqueface cam et permiſce cum illa medicina. et inunge cum eo licinium quodcūq; vis. deinde accende ipſum in medio edis videbūtur enim homines in forma illius beſtie cuius pinguedinem accepiſti. Licinium aliud vt homines appareant in forma angeloꝝ. Accipe oculos piſcis et oculos fide. id eſt frangentis oſſa et contrita eos manibus malcando et pone eos in vaſe vitreo ſeptem diebus deinde pone ī eis aliquid de oleo et illumina cum eo in lampade viridi: et pone ipſum coram hominibus qui ſunt in ede ipſi enim videbunt ſe in forma angelorum ex igne accenſo.

¶ Licinium aliud faciens apparere homines nigrarum facierum. Accipe lampadem nigram et funde ſuper ipſam oleum ſambucinum vel argentum viuū et funde in illo oleo vel argento viuo ex ſanguine ſie botomatium et pone in illo ſanguine ſambucinuȝ vl' argentum viuum. Aliud fit licinium: ex pannis mortui aut ex pannis nigris: et accende in medio edis. Nam tu videbis ex hominibus mirabilia quando videbunt ſe adinuiceȝ cum illis formis. Lampas mirabilis in qua apparent res quantitates terribilis habens in manu virgam et territat hominem. Accipe ranam viridem et decolla eam ſupra pannum exequiarum viridem madefac ipſum cum oleo ſambucino: et pone ipſum licinium et illumina cum eo in lāpade viridi. nam tu videbis nigrum ſtantem: inter cuius manus erit lampas et mirabile.

¶ Lampas quā cū aliq̄s tenet in manu nō videt aliquos eoꝝ q̇ ſunt ibi et q̇ fuit poſt ipſum videbit tantuȝ. Accipe piſcē qui dicit̄ delphinus. deinde accipe pannum lini aut funeris et ſparge ſup ipſum aliquid

extra.zinar.deīde funde ſup̄ illō ex illa piguedine li
quefacta Deinde ſtringe manū ſuper ipſum:⁊ inuol=
ue pannū:⁊ fac ex eo licinium.Deinde accende ipm̄
in lampade eris viridis.⁊ fiet quod tibi dixi. Lāpas
alia faciēs apparere homines ī forma feda ⁊ terreu
tur inuicem homines ⁊ faciunt ipm̄ fingentes demo=
nē:accipe pilos ex cauda canis nigri in quo nō ſit al
bedo ⁊ aliq̄d ex pinguedine eiꝰ liquefac pinguedinē
deinde accipe pannū exequiarum ⁊ fac deīde liciniū
deinde line ipm̄ cuꝫ eo quod feciſti ⁊ illumina ipſum
in lampade viridi cū oleo ſambucino ⁊ accēde ipꝫ in
domo et nō ſit ibi liciniū preter ipſum et videbis mi=
rabile.Licinium pulchrū vt domꝰ videatur tota ple=
na ſerpentū ⁊ imaginū donec licinium permanet ac=
cenſum accipe pinguedinē ſerpentis nigri:et ſpoliū
ſerpentis nigri et pānum exequiarum ⁊ fac liciniū ex
illo panno.deinde line ipſum cum illa pinguedine.et
pone ſpoliū ſerpentis in cōcauitate eius et illumina
cū oleo ſambucino in lāpade viridi aut nigra. Aliud
liciniū ꝙ quādo eſt accenſum et infunditur ſuper ip=
ſum aqua inualeſcit:⁊ quādo oleū extinguitur:acci=
pe calcem quam nō inuenit aqua et permitte eā cum
equali pondere ſibi ex cera ⁊ medietatis eius ex oleo
balſami et napta citrina cum equali ſibi ex ſulphure
fac liciniuꝫ ex ea ⁊ roza ſuper ipꝫ aquam et accende
tur:et roza ſuper ipſum oleum et extinguetur.

¶ Licinium aliud quod cū accēditur omnia vident
alba ⁊ argētea.accipe lacertam et abſcinde caudam
eiꝰ ⁊ accipe qđ exit:quia eſt ſimile argēti viui.Dein=
de accipe linium ⁊ madefac cum oleo et pone ipſum
in lampade noua et accende domus eius videbitur
ſplendida et alba vel deargentatum.

¶ Operatio lampadis ⁊ mirabilis quã ſi quis tenue
rit non ceſſat pedere done dimiſerit eam accipe ſan=
guinem teſtudinis exicca ipſum in pãno lini. ⁊ fac ex
ipſo licinium ⁊ illumina ipſum in lampade: da ipſum
cui vis et dic illumina. nam ipſe non ceſſabit pedere
donec dimiſerit illud. et eſt mirabile.
¶ Lampas que cum accenditur in loco ranaꝝ nulla
ſonat ſed oẽs ſilent donec fuerit accẽſa. Accipe pin
guedinem cocodrili ⁊ cõfice ipſam cum cera albifica
ta in ſole ⁊ fac ex eo licinium: ⁊ illumina cum eo in lo=
co vbi ſunt rane. ⁊ cum viderint iſtud ſtatim tacebunt
¶ Lampas alia cum accenditur videñt ſe inuicẽ aſtã=
tes ſicut imagi[n]es ⁊ lapides. accipe zimiat et tere bñ
et accipe panum funeris ⁊ madefac ipm̃ cũ pingue=
dine piſcis aut cum oleo ſiſamino puro pone ipm̃ in
lampade viridi. et pone ſuper ipm̃ ex illo medicamĩe
contrito rem paruam. et fit mirabile Licinium quod
cum accenditur nõ ceſſant ſaltare: ⁊ gaudere et inſa=
nire gaudio ⁊ maxime mulieres. ⁊ accipe ſanguinem
leporis ⁊ ſaguinẽ cuiuſdẽ auis que dicitur Solõ et
aſſimilatur turturi et equale medietatis eius ex ſan
guine turturis maris. Infunde ergo in eum liciniũ et
illumina cum eo ĩ medio domus ĩ qua ſunt cantatri=
ces et puelle. ⁊ mirabile et probatum.
¶ Si vis facere ꝙ ĩ ſtatu hominis appareãt pediculi
ſcaturientes vt nõ poſſit homo dormire tunc proijce
in lecto eius põdus vncie vnius vel medie alcakengi
⁊ ſi acceperis pilos aſturis fiet inde licinium ꝙ quan=
do accẽditur vident ſe inuicez omnes infirmos ex ve
hementia infirmitatis et extenuationis.
¶ Accipe locuſtrã citrinam et exicca ipſam ⁊ tere et
pone ĩ panno exequiaꝝ ⁊ ĩcẽde ipm̃ oleo ſambucino
in quocũq; loco fueris erit quod tibi dixi ⁊ mirabile

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf
urn:nbn:de:hbz:061:2-18118-p0065-6
DFG

¶ Quando vis vt videaris totꝰ ignitus a capite vſqꝫ ad pedes et nõ ledaris. accipe maluauiſcũ albũ confice cũ albumine duorum. deinde line cum eo corpus tuum et dimitte donec exiccetur. ⁊ deinde line te cuꝫ alumine et poſtea pulueriza ſup illud. ſulphur ſubtile inflammatur em̃ ignis in eo et non ledit: et ſi facis ſuper palmam poteris tenere ignem ſine leſione.

¶ Si vis vt res ꝓijciatur in ignẽ et non cõburatur. accipe glutẽ piſcis partem vnam ⁊ aluminis equale illi permiſceatur totum et fundatur ſup ipſum acetum vini et conficiatur cum eo quicquid vis proijce in ignem line cum hoc linimento non comburetur.

¶ Si vis facere contrariũ ſcꝫ imaginem aliquã hominis aut alterꝰ et quãdo ponitur in aqua accendit ⁊ ſi extraxeris eã extinguetur. accipe calcẽ nõ extinctam ⁊ permiſce eam cum aliquantulo cere: et oleo ſiſami ⁊ napta. i. t'ra alba ⁊ ſulphure ⁊ fac ex illo imaginẽ. nã quãdo tu roborabis aqua accẽdetur ignis.

¶ Si vis facere vt qñ aperis manus tuas ſup lampade extinguatur lumen et qñ claudis eas ſuper eã accenditur ⁊ non ceſſat illud facere. Accipe ſpeciem que dicitur ſpuma inda tere eam ⁊ deinde cõfice eã cum aqua camphore et line cũ ea manus tuas: deide aperi eas in facie lampadis delebitur lumen eius et claude et re accenditur.

¶ Si vis videre rẽ ſubmerſam et ꝓfundam in nocte et nõ occultet tibi plusqꝫ in die et legis libros de nocte nigra. Unge faciem tuam cum ſanguine veſpertilionis et erit quod dico. Si vis albificare aliq̃d ſuffumiga illud ſulphure.

¶ Si vis vt arbor citri proijciat oẽs fructꝰ et cadãt Accipe qnqꝫ ptes ſulphuris citrini et quinqꝫ nigri et duo albi ⁊ ſinobrium tere oĩa ⁊ pmiſce ⁊ ſuffumiga et

cadent oēs fructus et forte ſic eſt in alijs arboribus.
¶ Si vis ſtatim interficere ſerpētē. accipe ex ariſto-
logica totūda quantum vis et tere illā bene et acci-
pe ranam ſilueſtrē vel cāpeſtrē ⁊ cōtere ipſam et cō-
miſce eam aſtrologie. et pone cum eo aliqd ex incau
ſtro ⁊ ſcribe cum eo in carta aut aliquid quod plus
amas et proijce ad ſerpentes.
¶ Si vis portare in manu tua ignē vt non offendat
accipe calcem diſſolutam cū aqua fabarū calida et
aliquantulū magrēculis et aliquantulū maluaueſci.
et ꝓmiſce illud cū eo bene deinde line cum eo palmā
tuam et fac ſiccari pone in ea ignem et ſi nocent.
¶ Dicunt philoſophi calx tale non comburit i igne
et glutē piſcis ſaluat ab igne et alumē iamenū ⁊ ſan
guis ſalamandre et fuliguo furni vel letebis. quan-
do igitur ex iſtis omnibus aut quibuſdam fit linimē
tum non offendit ignis albumē oui et maluaniſcum
habent iuuamentum in hoc.
¶ Si vis vt tota domus appareat plena ſerpētibus
accipe de pinguedine ſerpētis et parū ſalis in ea po-
ne et accipe pannū exequiaꝝ et incide ipſuʒ in quat
tuor fruſtra et deinde pinguedinē in fruſtra et pone
ipſam in omni panno: ſi ſic facias quattuor licinia et
accēde ea in quattuor angulis dom9 cū oleo ſembu-
cino et in lampade noua et fiet quod dixi.
¶ Liciniū qd cū accenditur ī domo videbis res vo-
lantes virides vt paſſeres et aues accipe pannū exe-
qarū recētē ⁊ pone in eo cerebrū auis et pēnas cau-
de ei9 et inuoluādo fac ex eis liciniū: et pone ipʒ i lā
pade noua viridi accēde ipsʒ ī domo cū oleo oliue ⁊
q̄ res erūt ī domo fiāt virides valde et videbit quaſi
volent aues virides et nigre. Ut domus videat tota
viridis et plena ſerpentib9 et imaginibus timoroſis

accipe cutē ſerpētis ⁊ ſanguinē alteriꝰ ſerpētis maſculi ⁊ adipē alteriꝰ ſerpētis ⁊ aggrega illa tria ⁊ pone ea pāno exequiarū ⁊ accēde ipſuʒ in lucerna noua

¶ Si vis facere candelā vel liciniū que cū accendit̄: agitat̄ ⁊ ābulat. accipe cutē lupi ⁊ cutē cāis ⁊ fac ex vtriuſqꝫ liciniū ⁊ accēde ipſʒ cū oleo oliue ⁊ ſtatī mouebit̄. ¶ Si vis accēdere lucernā ex q̄ valde timet eā accipe pānū lini nouū albū ⁊ fac ex eo liciniū ⁊ pone in ꝯcauitate eiꝰ cutē ſerpētis ⁊ ſalē groſſū ⁊ facia ipm̄ oleū oliue. ⁊ da cuivis ⁊ ſtatī cū accēderit ipm̄ trepidabit. ⁊ timebit valde. ¶ Dicūt phī q̄ ſinciput ē pria pars capitis ⁊ ex ſincipite hoīs parū poſt mortē generat̄ vermis cūqꝫ pretereunt ei dies. vij. vermes illi ſiūt muſce ⁊ poſt. xiiij. dies ſicut dracōes magni quoruʒ vnꝰ ſi momorderit hoīeʒ moriet̄ ſtatī q̄ ſi tu acceperis ex eo ⁊ coxeris illō cū oleo ⁊ feceris ex eo candelā ī lucernā eris cū licinio ex pāno exeq̄aꝝ videbis ex eo rē magnā ⁊ formas q̄ narrari nō p ōt cū timore forti. ¶ Experimentū mirabile quod facit hoīes ire in ignē ſine leſione. vel portare ignē vel ferrū ignitū ſine leſione in manu Recipe ſuccū biſmale: ⁊ albumē oui ſemē ⁊ pſilij ⁊ calcē pulueriza ⁊ confice cum illo albimine oui ſuccū raffani commiſce ex hac ꝯfectione illinias: ⁊ corpus tuū vel manū ⁊ dimitte ſiccari et poſtea iterum illineas et poſt hoc poteris audacter ſuſtinere ignem ſine nocumento.

¶ Si aūt velis vt videat̄ ardere illō linitū aſperge de ſulphure viuo bene puluerizato ⁊ videbit̄ cōburi cuʒ accēdetur ſulphur ⁊ nihil ei nocebit. ſi flāmā candele quā q̄s tenet ī manu colophoniā vel picē grecā ī ſuiflaueris ſubtiliſſime tritā mirabilit̄ auget ignē ⁊ vſqꝫ ad domū porrigit flammā. Ut igneʒ illeſus portare poſſis cū aqua fabarū calida calix diſſoluatur: ⁊ mo-

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf
urn:nbn:de:hbz:061:2-18118-p0068-3
DFG

dicuz terre rebee de miſtina poſtea parū maluaueſci adijcias q̄bus in ſimul cōiūctis vel cōmixtis palmaʒ illinias ꝛ diſiccari ꝑmittas. ꝛ ſic ei ignē q̄libet illeſus portare poteris. Aquā ardētē ſic facias recipe vinū nigrū ſpiſſuʒ potēs ꝛ vetus ꝛ i vna q̄rta ipſius diſtem ꝑabis viue calcis ſulphuris viui ſubtiliſſime pulueri-zati tartari de bono vino ꝛ ſalis cōis albi groſſi po-ſtea pōes in cucurbita bene lutata ꝛ deſuꝑ poſito alē bico diſtillabis aquā ardētē quē ſuare debes i vaſe vitreo. ¶ Ignē ſtrecū ſic facias recipe ſulphurē viuū tartaꝝ ſacro collā picolā ſal coctū petroleū ꝛ oleū cōe fac bulire bn̄. ꝛ ſi q̄d īponit̄ i eo accēditur ſiue lignū ſi ue ferrū. ꝛ nō extinguitur niſi vrina aceto vel arena. ¶ Si vis facere ꝙ eſſet omne mirabile reſpice alias cauſas ſcilicet agētē ſufficiēs etiā patientē quoniā ſi vtrūqȝ reſpicis non miraberis: quia videbis tantam aptitudinē eſſe in vna ſufficientia alterius ꝙ non fa cit admirari. qn̄ eni vides ꝙ aq̄ frigida accēdit igneʒ ꝛ nō extinguit ipſuʒ. ſi tu reſpiceres cām agētē mira reris ſemꝑ quia eſſet efficiēs ꝯueniens ad hoc. ſʒ qn̄ tu reſpicis materiā illius effectus. vt puta q̄ ē calix ꝛ ſulphur qd̄ ē valde inflāmabile ita ꝙ minimum agēs inflāmat ipſum tu vides ꝙ nihil eſt mirabilis.

¶ Sil̄r qn̄ res aliqua ſi comburitur igne mirabile ē qn̄ vna de cauſis inſpicit̄ ſola. Sed qn̄ ſcitur natura patiētis aut debilitas agētis nihil mirū maxima er-go radix experimētoꝝ naŧaliū eſt in hoc ſcʒ vt eligāt materiā patiſſimaʒ ad aliq̄d ꝛ hoc ꝟbile agēs aut for tiſſimū: ꝛ materiā valde idiſpoſitā: ꝛ faciūt ſil̄r homi-nes aſpicere ad illam cām que non vr̄ poſſe illud fa-cere: ꝛ de illa nihil dicunt. Et tu nota illud ꝙ ſm̄ iſtū modū incidit multitudo experimētoꝝ multoꝝ mira bilū ꝛ de hoc narrabo tibi quedam iſtorum vt cōfir-

meris in virtute predicta ⁊ ſcias etiam excogitare in
genia experimentorum. Si vis facere carbunculum
vel rem lucentem in nocte recipe nocticulas lucētes
q̄plurimas et ipſas contritas pone i ampula vitrea
et clade in fimo equino calido ſepelias ⁊ dimitte mo
rari per quindeci dies. poſtea diſtillabis ex eis aquaz
per alambicum: quā repone vaſe de criſtallo aut vi=
tro. Tantam enim preſtat claritatez q̄ in loco obſcu
ro quolibet poteſt legere et ſcribere. quidam faciunt
hanc aquā et noticulis: felle teſtitudinis: felle muſtel
le: felle furonis: et canis aquatici ſepeliunt in fimo ⁊
deſtillant ex eis aquam.

Aquam ardentem ſic facias recipe ſerpentinam
quam diſtillabis per alembicum velut aqua ardens
exhibit: etiam miſce vino aut cui vis et accenditur ſi
appropinquas ei candelam.

Ignis volans. accipe libram vnam ſulphuris libras
dus carbonuz ſalicis. libras ſex ſalis petroſi: q̄ tria
ſubtiliſſime terātur in lapide marmorei: poſtea aliqd
poſterius ad libitum in tunica de papiro volanti vel
tonitruum faciente ponatur.

Tunica ad volandum debet eſſe longa gracilis pul=
uere illo optime plena ad faciendum vero tonitruuz
breuis groſſa et ſemiplena.

Albertus magnus de ſecretis nature explicit.

Finis. Laus deo.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf
urn:nbn:de:hbz:061:2-18118-p0070-4

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf
urn:nbn:de:hbz:061:2-18118-p0071-9

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf
urn:nbn:de:hbz:061:2-18118-p0072-5
DFG

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf
urn:nbn:de:hbz:061:2-18118-p0073-1

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf
urn:nbn:de:hbz:061:2-18118-p0074-6

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf
urn:nbn:de:hbz:061:2-18118-p0075-2

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf
urn:nbn:de:hbz:061:2-18118-p0076-8
DFG

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf
urn:nbn:de:hbz:061:2-18118-p0077-3
DFG

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf
urn:nbn:de:hbz:061:2-18118-p0078-9

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf
urn:nbn:de:hbz:061:2-18118-p0080-9

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf
urn:nbn:de:hbz:061:2-18118-p0081-5